

A. Kulichenko, T. Titiyevska, M. Kalashnikova, M. Martianova

THE LATIN LANGUAGE AND MEDICAL TERMINOLOGY

PART I. ANATOMICAL TERMINOLOGY

METHODOLOGICAL MANUAL

for Teachers Who Conduct Practical Classes
for the First-Year Students of the Medical Faculties
with the English Medium of Instruction,
Specialty 222 “General Medicine”

**Zaporizhzhia
2019**

**Zaporizhzhia State Medical University
Department of Foreign Languages**

**A. Kulichenko, T. Titiyevska,
M. Kalashnikova, M. Martianova**

THE LATIN LANGUAGE AND MEDICAL TERMINOLOGY

PART I. ANATOMICAL TERMINOLOGY

METHODOLOGICAL MANUAL

for Teachers Who Conduct Practical Classes
for the First-Year Students of the Medical Faculties
with the English Medium of Instruction,
Specialty 222 “General Medicine”

**Zaporizhzhia
2019**

UDC811.124:[001.4:611](072)

L36

A methodological manual is approved and recommended for using in learning process by the Central Methodical Commission of Zaporizhzhia State Medical (record No. 1 from September 26, 2019).

There are Asclepius and Hygieia (the Roman sculpture, I century A.D.) on the cover.

Reviewers:

S. Chugin, PhD (Medicine), Associate Professor, Department of Human Anatomy, Operative Surgery and Topographic Anatomy, Zaporizhzhia State Medical University.

R. Shramko, PhD (Philology), Associate Professor, Department of English and German Philology, Poltava V.G. Korolenko National Pedagogical University.

Authors:

A. Kulichenko, PhD (Pedagogics), Associate Professor, Department of Foreign Languages, Zaporizhzhia State Medical University.

T. Titiyevska, Senior Lecturer, Department of Foreign Languages, Zaporizhzhia State Medical University.

M. Kalashnikova, Lecturer, Department of Foreign Languages, Zaporizhzhia State Medical University.

M. Martianova, Lecturer, Department of Foreign Languages, Zaporizhzhia State Medical University.

The Latin Language and Medical Terminology. Part I. Anatomical Terminology. Methodological Manual for Teachers Who Conduct Practical Classes for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction, Specialty 222 “General Medicine” = Латинська мова та медична термінологія. Ч. I. Анатомічна термінологія : метод. посіб. для викл., які пров. пр. зан. для студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів спец. 222 “Медицина” / A. Kulichenko, T. Titiyevska, M. Kalashnikova, M. Martianova. – Zaporizhzhia : [ZSMU], 2019. – 124 p.

The methodological manual for teachers who conduct practical classes for the first-year students of the medical faculties with the English medium of instruction contains the detailed plans of the discipline “The Latin Language and Medical Terminology”, speciality 222 “General Medicine”. The aim of the methodological manual is to assist the teachers with the organization of learning process for the first-year students with the English medium of instruction.

UDC 811.124:[001.4:611](072)

© A. Kulichenko, T. Titiyevska, M. Kalashnikova,
M. Martianova, 2019

© ZSMU, 2019

CONTENTS

PREFACE.....	5
MODULE I. ANATOMICAL TERMINOLOGY.....	6
SUBMODULE 1. PHONETICS. STRUCTURE OF ANATOMICAL AND HISTOLOGICAL TERMS.....	6
THEME 1	6
THEME 2	13
THEME 3	19
THEME 4	25
THEME 5	31
SUBMODULE 2. SYSTEMATIC STUDY OF NOUNS AND ADJECTIVES AS A MEANS OF ANATOMICAL AND HISTOLOGICAL TERM BUILDING.....	36
THEME 6	36
THEME 7	43
THEME 8	49
SUBMODULE 3. SYSTEMATIC STUDY OF THE NOUNS OF THE 3 RD , 4 TH AND 5 TH DECLENSIONS, THE ADJECTIVES OF THE 3 RD DECLENSION, AND THE DEGREES OF COMPARISON OF ADJECTIVES IN MEDICAL TERMINOLOGY.....	55
THEME 9	55
THEME 10	63
THEME 11	69
THEME 12	75
THEME 13	80
THEME 14	86
THEME 15	92
THEME 16	99
THEME 17	105
APPENDIX	108
REFERENCES	123

PREFACE

The methodological manual for teachers corresponds to the requirements for the teaching of the Latin language and medical terminology in medical universities, to the typical Latin language syllabus.

The main purpose of the manual is to assist the teachers during the preparation to the practical classes of the Latin language and medical terminology in the groups of the first-year students of the medical faculties with the English medium of instruction, specialty 222 “General Medicine”. The training manual contains 17 developed practical classes, which are held, as a rule, during the 1st semester, is consistent with the Module 1. Anatomical terminology, and divided into such submodules as:

- Submodule 1. Phonetics. Structure of anatomical and histological terms;
- Submodule 2. Systematic study of nouns and adjectives as a means of anatomical and histological term building;
- Submodule 3. Systematic study of the nouns of the 3rd, 4th and 5th declensions, the adjectives of the 3rd declension, and the degrees of comparison of adjectives in medical terminology.

The teachers of the Department of Foreign Languages have thoroughly developed the structure of each practical class. The content of the classes, their goals and tasks correspond to the modern requirements of teaching of the discipline “The Latin Language and Medical Terminology”.

The classes provide the development the students’ skills and abilities to form anatomical and histological terms according to the given lexical material. It is highly recommended to have the manual during each class.

The methodological manual is based on the National textbook on the Latin Language and Medical Terminology Basics, edited by L.Yu. Smolska and other references.

MODULE I. ANATOMICAL TERMINOLOGY

SUBMODULE 1. PHONETICS. STRUCTURE OF ANATOMICAL AND HISTOLOGICAL TERMS

THEME 1

Тема заняття: The Latin alphabet. The pronunciation of vowels, diphthongs, consonants and Greek letter combinations. - 2 год.

Методичне забезпечення заняття:

Основна література:

1. The Latin Language and Medical Terminology Basics : textbook / L.Yu. Smolska [et al.] ; ed. by.: L.Yu. Smolska. – 4th ed. – Kyiv : Medicine, 2018. – 400 p.

2. Demchenko O. The Latin Language and the Fundamentals of Medical terminology : Manual / O. Demchenko, M. Zakaliuzhnyi. – Ternopil : Ukrmedknyha, 2004. – 284 p.

3. Latin Language for Students of Dental Faculties = Lingua Latina ad Usum Stomatologiae Studentium : textbook / O.M. Bieliaieva, V.H. Synytsia, L.Yu. Smolska et al.; edited by O.M. Bieliaieva. – Kyiv : AUS Medicine Publishing, 2018. – 488 p.

4. Latin and Fundamentals of Medical Terminology : Handbook for the Ist year English-Speaking Students of the Medical Faculties / comp. : T. Titiyevska, O. Gordiyenko, A. Kulichenko, M. Martianova. – Zaporizhzhia : ZSMU, 2016. – 141 p.

Додаткова література:

1. Fałdrowicz W. Lingua Latina pro usu medico / W. Fałdrowicz, Z. Grech-Żmilewska. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2004. – 214 s.

2. Kołodziej A. Lingua Latina medicinalis / A. Kołodziej, S. Kołodziej. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2008. – 108 s.

3. Olędzka B. Latin in Medicine. Course for medical students / B. Olędzka. – Warszawa : Oficyna Wydawnicza WUM, 2013. – 234 s.

Мета заняття:

Практична:

- Запам'ятати назви та написання літер латинського алфавіту;
- Навчитися вимовляти звуки, що позначають ці літери;
- Навчитися вимовляти буквосполучення.

Загальноосвітня:

- Навчити використовувати на практиці теоретичний матеріал;
- Навчити осмислювати отриману інформацію.

Розвиваюча:

- Розвивати навички використання пройденого фонетичного матеріалу;

- Розвивати навички читання;
- Розвивати увагу, мислення.

Виховна:

- Виховати інтерес до вивчення латинської мови;
- Виховати зацікавленість до оточуючої дійсності.

Додатковий матеріал:

1. Картки з латинським алфавітом.
2. Вправи на закріплення правил читання.

План заняття

I. Вступна частина (20 хв):

Організаційний момент:

- привітання та представлення;
- перевірка відсутніх;
- ознайомлення студентів з організацією навчального процесу;
- фонетична зарядка.

II. Основна частина (60 хв):

- введення нового фонетичного матеріалу;
- закріплення фонетичного матеріалу (робота з вправами на вимову латинських звуків, читання).

III. Заключна частина (10 хв):

- пояснення домашнього завдання;
- підведення підсумків, виставлення оцінок.

Хід заняття

I. Початок заняття

Організаційний момент. Привітання. *Salvete, studiosi!* – *Salve(te)*, magistra!* Good afternoon! I am glad to see you. Let me introduce myself. My name is and I will be your Latin teacher. Let's start our class.

**Salve(te), magistra!* Викладач сам обирає форму студентського привітання. Або це форма на “Ти” *Salve, magistra!*, або це форма на “Ви” *Salvete, magistra!*

Перевірка відсутніх. Вступна бесіда. Викладач знайомить студентів з вимогами до організації навчального процесу у ЗДМУ й оголошує план заняття, що стосується вивчення латинського алфавіту, правил читання, особливостей вимови голосних й приголосних звуків.

Фонетична зарядка. Тут й далі представлені декілька крилатих висловів – на вибір викладача. Необхідно обрати один з подальшим його обговоренням.

Invia est in medicīna via sine lingua Latīna. – There is no way in medicine without the Latin language.

Omnia itinēra Romam ducunt. – All roads lead to Rome.

Cum fuēris Romae, Romāno vivīto more. – When at Rome, do as the Romans do.

Cogīto ergo sum. – I think, therefore I exist.

Dum spiro, spero. – While I breathe, I hope.

Nulla regūla est sine exceptiōne. – There is no rule without an exception.

Errāre humānum est. – To err is human.

II. Основна частина

The Latin Alphabet. (підручник Smolska L.Yu. The Latin Language and Medical Terminology Basics § 1-7 стор. 5-11).

The Latin alphabet

What is Latin?

Latin is...

- any dialect of the language of ancient Rome;
- an inhabitant of ancient Latium;
- a person who is a member of those peoples whose languages derived from Latin.

The Latin alphabet initially contained 21 letters (1st cent. B.C.). But later, due to the necessity to transliterate Greek words, new letters – y (igrek) and z (zet) were added for the reproduction of Greek letters and sounds. In the course of time the specific pronunciation of these letters was lost, but the letters remained in the borrowings of Greek origin.

The Latin alphabet consisting of 26 letters was established in Western Europe since the 16th century. Letters j and v were introduced into practice by Peter Ramus. Also, the letter w was initially used in borrowings, such as geographical and proper names, as well as in medical and pharmaceutical terms.

Today medical terminology uses 26 letters of the Latin alphabet. Let's read them together.

Spelling	Name	Pronunciation	Spelling	Name	Pronunciation
Aa	a	a	Nn	en	n
Bb	be	b	Oo	o	o
Cc	tse	ts; k	Pp	pe	p
Dd	de	d	Qq	ku	kv
Ee	e	e	Rr	er	r
Ff	ef	f	Ss	es	s

Gg	ge	g	Tt	te	t
Hh	ga	h	Uu	u	u
Ii	i	i	Vv	ve	v
Jj	iota	j	Xx	eks	ks
Kk	ka	k	Yy	ipsilon	i
Ll	ei	l	Zz	zeta	z
Mm	em	m			

Після чого викладач показує студентам картки з окремими латинськими літерами, котрі повинні студенти вірно назвати. Набір карток наведено у *Appendix 1*.

Nota bene! or N.B.! (Remember well!) The Latin medical terminology proper nouns, names of drugs and plants are written with the **capital letter** if they are expressed by **nouns**, e.g. Celsus, solutio Synoestrolis (Synestrole solution), tinctura Valerianae aetherea (ethereal tincture of Valerian).

The pronunciation of vowels

There are six vowels in Latin: **a, e, i, o, u, y**. The pronunciation of these sounds is similar to the pronunciation of corresponding English ones, though some peculiarities do exist: *ána* – equally; *línea* – line; *ós* – bone; *intérnus* – internal; *inferior* – inferior.

I, i - A vowel “i” is pronounced as “i” before and after consonants, e.g.: *íta* – such, *túnica* – layer. “I” is pronounced as “j” at the beginning of a word or a syllable, before a vowel and between two vowels. In modern medical and pharmaceutical terminology the letter “j” is used in the above-mentioned cases, e.g.: *máior* – big, *jejúnum* – intestine, *majális* – May*.

N.B.! There is no “j” in the borrowings of Greek origin, because there was no “j” in the Greek language, e.g.: *iódum* – Iodine (G. *iódes* – violet), *Iodofórmium* – iodoform, *iódidum* – iodide, *Iodinólum* – iodine).

Y,y - A vowel “y” is pronounced as “i” and is used only in the borrowings of Greek origin, e.g.: *pylórus* – pylorus, *myológia* – mycology.

*A twofold writing of such terms is possible: *jejunum* or *ieiunum*. Besides, in International Medical Terminology the letter J is commonly used.

The pronunciation of diphthongs

The combination of two vowels is called a “diphthong”. There are the following diphthongs in Latin: *ae, oe, au, eu, ou*. Diphthongs *ae* and *oe* are pronounced as [e]: *aegrórus* – sick, *cóena* – meal.

If there are two dots above the second component of the diphthong ae or oe, such combination is not considered as a diphthong. Consequently, each letter should be read separately, e.g., áær – air, Áloë – Aloe, díploë – diploe.

au – au (av) Aurum – gold
 eu – eu (ev) pneumonía – inflammation of lungs
 ou – u croupósus – croupous

N.B! The endings -eus, -eum are not diphthongs, therefore they should be read separately, e.g.: scaphoideus – scaphoid.

The pronunciation of consonants

Usually the rules of pronunciation of consonants are similar to English, but there are some peculiarities:

- C, c / - like **ts** before vowels e (ae, oe) and i, y, e.g.: cérebrum – cerebrum, medicína – medicine, caécus – blind, coéna – meal, cytus – cell;
 \ - like **k** in other cases, e.g.: cór – heart, cútis – skin, occipitális – occipital;
- G, g - is similar to English consonant g, e.g.: glándula – gland, grávis – heavy;
- H, h - is similar to English consonant h, e.g.: húmerus – humerus, hómo – human;
- K, k - is used only in borrowings, e.g.: skéleton (Greek) – skeleton, Kálium (Arabic) – Potassium, keratítis (Greek) – inflammation of cornea, kefír (Arabic) – kefir; or synthetically formed terms and names hyperglykaemia – increase of glucose amount in blood;
- L, l - is always a palatalized sound, unlike the English one, e.g.: lóngus – long;
- S, s / - like **s** e.g.: sánus – healthy, cósta – rib; double ss is pronounced like **s**: fossa – pit, fissure – fissure;
 \ - like **z** between two vowels, e.g.: nasális – nasal, and also between vowels and consonants m, n: ménsis – month;
- V, v - like English consonant v, e.g.: vértebra – vertebra, víta – life;
- X, x / - like **kz** between two vowels, e.g.: extrémplar – example, pléxus – plexus;
 \ - like **ks** in other cases, e.g.: léx – law, fórnix – fornix; in words or morphemes borrowed from the Old Greek: xerox – dry; oxydum – oxide;
- Z, z / - like **z** is used in borrowings of Greek origin, e.g.: horizontális – horizontal, zóna – belt, zygóma – zygomatic bone;
 \ - like **ts** in borrowings, e.g.: Zíncum – zinc (German), influénza – flu (Italian);
- W, w - in borrowings, e.g.: unguéntum Wilkinsóni – Wilkinson’s ointment, syndrómum Wílsoni – Wilson’s syndrome.

The combinations of letters ngu, qu, su, ti

- ngu - before vowels is pronounced as *ngv*, e.g.: *sánguis* – blood, *unguéntum* – ointment.
before consonants is pronounced as *ngu*, e.g.: *ángulus* – angle, *língula* – tongue.
- qu - is pronounced as *kv*, e.g.: *áqua* – water, *antíquus* – ancient.
- su - before vowels in the same syllable is pronounced as *sv*, e.g.: *suávis* – pleasant, *consuetúdo* – habit. In other cases as *su*: *suus* – one's;
- ti - before vowels is pronounced as *tsi*, e.g.: *injéctio* – injection, *operátio* – operation.
- before consonants is pronounced as *ti*, e.g.: *tíbia* – tibia; after the letters *s*, *t*, *x*: *combustio* – burn; *digestio* – digestion; in terms with final elements: *-dentia*, *-odontia*, *-odontium*: *adentia* – absence of teeth.

N.B.! Medical and pharmaceutical terms of non-Latin origin are pronounced due to the rules of their original language, e.g.: French: *dragée* – dragee; *cháncre* – chancre; English: *shunt* – shunt, *bypass*; German: *Spátel* – spatula, *spreader*; *Stamm* – strain, etc.

The pronunciation of letter combinations ch, ph, th, rh, sch

Combinations of these letters are only used in words of Greek origin. They are pronounced exactly as in English.

ch – ch: *chorda* – chord, string; *concha* – concha;

rh – r: *rhaphe* – raphe, seam, suture; *rheumatismus* – rheumatism;

th – t: *thorax* – thorax; *urethra* – urethra;

ph – f: *pharynx* – pharynx; *periphéricus* – peripheral;

sch – sh: *schizophrenia* – complex psychopatological syndrome. Such a pronunciation should be considered as the phonetic professionalism that occurred under the influence of German, as there was no letter *sh* in Latin.

References: Compulsory

Practicing.

The students practice the given information about the peculiarities of sound pronanciation while reading the Latin terms.

Exercise 1. Read aloud, taking into concideration the hard pronunciation of consonants before “e”: nervus – the nerv; dens – the tooth; febris – fever; teres – rond; secale – rye; bene – well; genu – knee; foramen – an opening; tendo – the tendon; littera – a letter; meatus – a passing; semen – a seed; fovea – a pit; abdomen – the abdomen.

Exercise 2. Read aloud, paying attention to the pronunciation of the sound [i]: vitaminum – vitamin; finis – the end; bilis – bile; nitris – nitrite; insanabilis – incurable; impressio – an impression; infans – an infant; inter – between; jugum –

yoke; jus – right, court; jusjurandum – an oath; juvenis – young; jugularis – jugular; injuria – injustice; initium – the beginning; jecur – the liver; junctura – the joint; major – major.

Exercise 3. Read aloud, paying attention to the pronunciation of the sound [i] in words of Greek origin: amygdala – almonds; Hydrargyrum – mercury; myopia – short-sightedness; hypotonia – low blood pressure; hypertonia – high blood pressure; pyelitis – inflammation of renal pelvis; myologia – science about muscles; synostosis – bone connection; dystrophia – disturbance of nutrition; dysostosis – disturbance of bone formation.

Exercise 4. Read, paying attention to the pronunciation of diphthongs as one sound: ala – wing; alae – wings; vertebra – vertebra; vertebrae – vertebrae; aegrotus – a patient; praecordium – precardia; praesent – present; gangraena – gangrene; anaemia – anemia; paediater – a pediatrician; amoeba – ameba; poena – punishment; foetor – fetor, bad odour from mouth; coena – dinner; oesophagus – esophagus; coelia – the abdominal cavity; foetus – a fetus; auctor – an author; auditus – hearing; auris – the ear; auditorium – an auditorium; aura – aura; auscultatio – auscultation; nausea – sea-sickness; fauces – the pharynx; leukaemia – leukemia; aneurysma – dilatation of the artery; neuritis – inflammation of nerve; pneumonia – pneumonia; neurosis – neurosis.

Exercise 5. Read and explain the pronunciation of the sound [ts] or [k] in the following words: carbo – coal; canalis – a canal; capitulum – a small head; collum – a neck; condylus – a fist; cavum cranii – the cranial cavity; corona – a garland; cutis – a skin; ulcus – ulcer; oculus – an eye; coccus – coccus; criticus – decisive; sulcus – furrow; curatio – treatment; cella – a cell; cerebrum – a brain; cera – wax; centrum – a center; cilium – an eyelash; cibus – food; cinereus – grey; cingulum – a belt; cystis – a bladder.

Exercise 6. Read and explain the pronunciation of the letter “s”: ossa – bones; fissura – a slit; abscessus – an abscess; sutura spuria – false suture; basilaris – basal; usus – use; spongiosus – spongy; pars petrosa – a stony part; mucosa – a mucous membrane; status praesens – present state; systema – system; somnus – sleep.

Exercise 7. Read and pay attention to the pronunciation of “qu” before the vowel: squamosus – squamous; liquor – liquor; triguetrus – triquetral; antiquus – antique; quantum satis – the quantity you need; quies – a rest.

Exercise 8. Read the words with double Latin letters “x” and “z”: apex – a top; radix – a root; proximalis – proximal, the closest to the trunk; appendix; salpinx – the uterine tube; sextus – the sixth; zoster – a belt; Zinci oxydum – zinc oxide; zoologia – the science about animals.

Exercise 9. Read, pay attention to the pronunciation of the letter combination “ti”: tibia – tibia; titulus – a title; tinctura – a tincture; timor – fear; substantia – substance; dissectio – dissection; protuberantia – protuberance; spatium – space; auscultatio – auscultation; digestio – digestion; combustio – a burn; mixtio – mixture; bestia – wild animal.

Exercise 10. Read the words with “ngu”: sanguis – a blood; anguis – a snake; lingua – a language, a tongue; sublingualis – sublingual; unguentum – an ointment; vas sanguineum – the blood vessel.

Exercise 11. Read, paying attention to the pronunciation of digraphs: cochlea – a cochlea; chalybs – a steel; chaos; character; chimiotherapia; bronchus; ductus choledochus – a bile duct; lymph – lymph; pharmacotherapia; pharyngitis; phlebolithus – veinstone; phobia – morbid fear; photophobia; thermotherapia; thorax – chest; thrombophlebitis; pathologia – science about diseases; rhombus – rhomb; thalassophobia – morbid fear of sea; haemophilia – bleeder’s disease; ophthalmitis – inflammation of the eye; onychorrhaxis – brittleness of the nails; phthisiatria – science about tuberculosis; physiologia; typhus; rhinolithus – nasal calculus (stone).

At the end of the class we recommend to read information from a section “Do you know that...” p.11.

III. Заключна частина

Пояснення домашнього завдання:

- to learn the material from § 1-7;
- to read exercises 1-4, pp. 10-11 and pay attention to the reading rules in Latin.

Підведення підсумків, виставлення оцінок.

Do you have any questions? No questions, fine. Our class is over. Have a nice time. See you next week. Valete, studiosi! – Vale(te)*, magistra!

* Vale(te)*, magistra! Викладач сам обирає форму студентського привітання. Або це форма на “Ти” Vale, magistra!, або це форма на “Ви” Valete, magistra!

THEME 2

Тема заняття: The stress. The length and brevity of a syllable. Short and long suffixes. - 2 год.

Методичне забезпечення заняття:

Основна література:

1. The Latin Language and Medical Terminology Basics : textbook / L.Yu. Smolska [et al.] ; ed. by.: L.Yu. Smolska. – 4th ed. – Kyiv : Medicine, 2018. – 400 p.
2. Demchenko O. The Latin Language and the Fundamentals of Medical terminology : Manual / O. Demchenko, M. Zakaliuzhnyi. – Ternopil : Ukrmedknyha, 2004. – 284 p.
3. Latin Language for Students of Dental Faculties = Lingua Latina ad Usum Stomatologiae Studentium : textbook / O.M. Bieliaieva, V.H. Synytsia, L.Yu. Smolska et al.; edited by O.M. Bieliaieva. – Kyiv : AUS Medicine Publishing, 2018. – 488 p.
4. Latin and Fundamentals of Medical Terminology : Handbook for the Ist year English-Speaking Students of the Medical Faculties / comp. : T. Titiyevska, O. Gordiyenko, A. Kulichenko, M. Martianova. – Zaporizhzhia : ZSMU, 2016. – 141 p.

Додаткова література:

1. Fałdrowicz W. Lingua Latina pro usu medico / W. Fałdrowicz, Z. Grech-Żmilewska. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2004. – 214 s.
2. Kołodziej A. Lingua Latina medicinalis / A. Kołodziej, S. Kołodziej. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2008. – 108 s.
3. Olędzka B. Latin in Medicine. Course for medical students / B. Olędzka. – Warszawa : Oficyna Wydawnicza WUM, 2013. – 234 s.

Мета заняття:

Практична:

- Оволодіння особливостями читання слів латинської мови;
- Ознайомлення з наголосом у словах латинської мови;
- Навчити ставити наголос у латинських словах;
- Навчити правил довготи та короткості голосної;
- Активізація фонетичних навичок студентів під час читання медичних термінів;
- Активізація пасивного словникового запасу студентів у запозиченнях з латинської мови та інтернаціоналізмах – похідних від латинської мови.

Розвиваюча:

- Розвиток пам'яті (зорової та слухової);
- Розвиток фонетичних вмінь та навичок.

Виховна:

- Прищеплювати інтерес до вивчення латинської мови.

План заняття

I. Вступна частина – організаційний момент (5 хв).

II. Основна частина:

1. Перевірка домашнього завдання (40 хв);

2. Пояснення нового матеріалу (35 хв).

III. Заключна частина – підведення підсумків заняття, подача домашнього завдання (10 хв).

Хід заняття

I. Вступна частина – організаційний момент

- привітання *Salvete, studiosi!* – *Salve(te), magistra!*
- перевірка відсутніх;
- фонетична зарядка:

Non scholae, sed vitae discimus. – We do not study for school but for life.

Tamdiu discendum est, quamdiu vivis. – Live and learn.

Nulla aetas ad discendum sera. – It is never too late to learn.

Repetitio est mater studiōrum. – Repetition is the mother of learning.

Scientia nulla res praestantior. – Money spent on the brain is never spent in vain.

Satius est bene ignorare, quam male didicisse. – Little knowledge is a dangerous thing.

Nosce te ipsum. – Know thyself.

II. Основна частина

1. Homework checking:

- checking the material from § 1-7.

- reading exercises 1-4, pp. 10-11, explaining reading rules.

- writing the correct spelling of the words on the blackboard (may be optional):

Núcha, thyreoídeus, thórax, línea núchae supérior, tubérculum pharyngéum, os sphenoidále, fóssa hypophysiális, labyrinthus ethmoidális, kyphósis, hemisphérium, sectiões hypothálami, splanchnológia, sphíncter, brónchus, dúctus cholédochus, os scaphoídeum, phalánges.

2. Пояснення нового матеріалу.

Stress rules

The Latin word has as many syllables, as vowels. The syllables are counted from the end of a word (from the right to the left), e. g:

me-di-cī-na

4 3 2 1

ar-ti-cu-la-ti-o

6 5 4 3 2 1

N.B.! In order to divide the words into syllables properly, it is necessary to remember the most commonly used prefixes.

Prefix	Meaning	Example
a- (an-)	an absence of	acheilia – congenital absence of one or both lips
ab-	away from, off, outside of, opposite to	abductio – abduction, away from, outside of
ad-	toward, in direction of	adductio – any movement, by which a part is drawn towards another
con- com- col-	with, together	congestio – congestion compositus – compound, complex collateralis – lateral
de-	away from	denudatio – exposure
dys-	bad, difficult	dystrophia – nutrition disorder
ex-	out of, outside of, from	exulceratio – ulceration
en- (em-)	inside, within	encephalon – the brain
prae-	before another in physical position or time	praecancerosis – precancerous condition
pro-	before another	progenia – progeny
re-	again, backward	recessus – fossa, recess
sub-	under or beneath	submandibularis – submandibular
syn- (sym-, sys-, syl-)	similarity, likeness or being together	syndromum – syndrome

Only the second or third syllable can be stressed. The Latin language, unlike the English one, has long and short vowels. The place of stress depends on the length or brevity of the second syllable: if the second syllable is long, the stress remains on the second syllable; if it is short, the stress moves to the third syllable. In disyllabic words the second syllable from the end is always stressed. For example: *násus* – nose.

The place of a stress depends on the length or brevity of a syllable. The length or brevity of a vowel may be indicated in a dictionary: the length is denoted with a dash (¯) above the vowel, the brevity is marked with a tick (ˇ), e. g.: *ā*, *ă*, *ē*, *ě*.

So, the syllable is long, if:

1. it contains a diphthong. For example: *diaéta* – diet;
2. the vowel is followed by two or more consonants. For example: *malígnus* – malignant, *maxílla* – the upper jaw.
3. the vowel is followed by **x** or **z**. For example: *refléxus* – reflex, *Orýza* – rice;
4. a syllable in a word has always been long. It is denoted with a dash (¯) above the vowel. For example: *vesīca* – bladder, *Urtīca* – nettle, *cicātrix* – cicatria.

5. the suffixes, containing a long vowel, are always long.

Suffix with specific ending	Part of speech	Example
-āl(is, e)	adjective	mentālis – mental
-ār(is, e)	adjective	maxillāris – maxillary
-āt(us, a, um)	adjective	foliātus – foliaceous
-īn(us, a, um)	adjective	palatīnus – palatine
-ōs(us, a, um)	adjective	cariōsus – carious
-īv(us, a, um)	adjective	incisīvus – incisive
-ōl(um)	noun	Phenōlum – phenol (<i>in pharmaceutical names</i>)
-ūr(a)	noun	fīssūra – fissure
-ūt(us, a, um)	adjective	dilūtus – diluted
-ōma, ātis	noun	myōma – muscle tumour
-ītis, itīdis	noun	dermatītis – inflammation of the skin
-ōsis, is	noun	leucocytōsis – excess of leucocytes in the blood

The syllable is short, if:

1. the vowel is followed by one more vowel . For example: línĕa – line, cránĭum – skull, fácĭes – surface;
2. the vowel is followed by letter **h**, digraphs **ch**, **ph**, **th**, **rh**. For example: éxtrāho – extract, stómachus – stomach, philósophus – philosopher;
3. there is a **muta cum liquida**, i.e. the vowel is followed by combination **b**, **d**, **g**, **p**, **t** with **r** or **l**. For example: vért**bra** – vertebra, thermóm**etr**um – thermometer;
4. a syllable in a word has always been short. It is marked with a tick (ˇ). For example: órg**ā**num – organ.
5. the suffixes, containing a short vowel, are always short.

Suffix with specific ending	Part of speech	Example
-ōl(us) -ōl(a)	noun	alveōlus – alveole foveōla – fossa
-ūl(a)	noun	caruncūla – sublingual caruncal
-ūl(us) -ūl(um)	noun	saccūlus – saccule frenūlum – frenulum

-īc(us, a, um)	adjective	masseterīcus – masseteric
-bīl(is, e)	adjective	insanabīlis – incurable
-īd(um)	noun	sulfīdum – sulfide
-īd(us, a, um)	adjective	frigīdus – frigid, cold

N.B.! Borrowings of Greek origin are stressed according to the rules of the Greek language, therefore some of these words do not fall under the aforementioned rules, e.g.: cryotherapía – cryotherapy, pharmacía – pharmacy; but: hystológia – histology.

References: Compulsory

Practicing.

Reading the exercises 1-2, p. 15. A teacher controls the reading and the pronunciation of the sounds and stress.

At the end of the class we recommend to read information from a section “Do you know that...” p.16.

III. Заключна частина заняття:

Подача домашнього завдання:

- to learn the stress rules § 8, peculiarities of short and long suffixes;
- to read exercises 3-5, p. 16 and pay attention to the reading rules and stress ones in Latin.

Підведення підсумків, виставлення оцінок.

Do you have any questions? No questions, fine. Our class is over. Have a nice time. See you next week. Valete, studiosi! – Vale(te), magistra!

THEME 3

Тема заняття: Introduction to the anatomical nomenclature. Review of Latin Nouns. Declensions. Formation of anatomical terms (S_n-S_g). - 2 год

Методичне забезпечення заняття:

Основна література:

1. The Latin Language and Medical Terminology Basics : textbook / L.Yu. Smolska [et al.] ; ed. by.: L.Yu. Smolska. – 4th ed. – Kyiv : Medicine, 2018. – 400 p.

2. Demchenko O. The Latin Language and the Fundamentals of Medical terminology : Manual / O. Demchenko, M. Zakaliuzhnyi. – Ternopil : Ukrmedknyha, 2004. – 284 p.

3. Latin Language for Students of Dental Faculties = Lingua Latina ad Usus Stomatologiae Studentium : textbook / O.M. Bieliaieva, V.H. Synytsia, L.Yu. Smolska et al.; edited by O.M. Bieliaieva. – Kyiv : AUS Medicine Publishing, 2018. – 488 p.

4. Latin and Fundamentals of Medical Terminology : Handbook for the Ist year English-Speaking Students of the Medical Faculties / comp. : T. Titiyevska, O. Gordiyenko, A. Kulichenko, M. Martianova. – Zaporizhzhia : ZSMU, 2016. – 141 p.

5. The Latin Language and Medical Terminology. Quizzes and Tasks for Practical Skills Evaluation for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction, specialty 222 “General Medicine” = Латинська мова та медична термінологія. Зб. завд. для самот. роб. та завд. для перев. практ. навич. у студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів спец. 222 “Медицина” / T. Titiyevska, O. Gordiyenko, A. Kulichenko. – Zaporizhzhia : [ZSMU], 2019. – 79 p.

6. The Latin Language and Medical Terminology. Human Anatomy : Training Manual for Self-Study for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction (Specialty 222 “General Medicine”) = Латинська мова та медична термінологія. Анатомія людини : навч. посіб. для самот. роботи студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів (спец. 222 “Медицина”) / T. Titiyevska, A. Svitlytsky, O. Gordiyenko, A. Kulichenko, O. Pashko. – Zaporizhzhia: [ZSMU], 2019. – 115 p.

7. The Latin Language and Medical Terminology. Histological Terminology. Training Manual for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction (Specialty 222 “General Medicine”) = Латинська мова та медична термінологія. Гістологічна термінологія : навч. посіб. для самот. роботи студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів (спец. 222 “Медицина”) / T. Titiyevska, O. Gordiyenko, A. Kulichenko, T. Gromokovska, O. Pashko. – Zaporizhzhia : [ZSMU], 2019. – 99 p.

Додаткова література:

1. Fałdrowicz W. Lingua Latina pro usu medico / W. Fałdrowicz, Z. Grech-Żmilewska. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2004. – 214 s.

2. Kołodziej A. *Lingua Latina medicinalis* / A. Kołodziej, S. Kołodziej. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2008. – 108 s.

3. Olędzka B. *Latin in Medicine. Course for medical students* / B. Olędzka. – Warszawa : Oficyna Wydawnicza WUM, 2013. – 234 s.

Мета заняття:

Практична:

- Закріплення правил постановки наголосу та правил читання голосних, приголосних звуків, дифтонгів;
- Вивчити правила розподілу іменників на 5 відмін;
- Вивчити поняття категорії роду іменника та відповідні закінчення;
- Навчити визначати структуру анатомічного терміну у латинській мові – неузгоджене означення;
- Орієнтуватися у граматичних формах слів, що складають анатомічний термін;
- Активізація пасивного словникового запасу студентів у запозиченнях з латинської мови та інтернаціоналізмах – похідних від латинської мови.

Розвиваюча:

- Розвиток пам'яті (зорової та слухової);
- Розвиток фонетичних вмінь та навичок.

Виховна:

- Прищеплювати інтерес до вивчення латинської мови.

План заняття

I. Вступна частина - організаційний момент (5 хв).

II. Основна частина:

1. Перевірка домашнього завдання (40 хв);

2. Пояснення нового матеріалу (35 хв).

III. Заключна частина – підведення підсумків заняття, подача домашнього завдання (10 хв).

Хід заняття

I. Вступна частина – організаційний момент

- привітання *Salvete, studiosi!* – *Salve(te), magistra!*
- перевірка відсутніх;
- фонетична зарядка:

Medicīna soror philosophiae est. – Medicine is the sister of philosophy.

Quod optīmus medicus sit quoque philosophus. – In order to be a good doctor one should be a philosopher as well.

Et medicīna triplex, servāre, cavēre, medēri. – The tasks of medicine are to prevent, to observe, to treat.

Facilius est morbum evitāre, quam curāre. – Prevention is better than cure.

Maxī tum remedium irae mora est. – When angry, count a hundred.

Risus est medicamentum optī mum. – Laughter is the best medicine.

Curis gaudia misce. – Bring into control the joy of life with anxiety.

II. Основная часть

1. Homework checking:

- checking the stress rules § 8 and information concerning long and short suffixes p. 14.
- read exercises 3-5, p. 16 and pay attention to the reading rules and stress ones in Latin. A teacher controls the reading and corrects the answers.
- a quiz.

Variant 1

1. Place the stress, using the rules of the length and brevity:

ornamentum – ornament

ratio – intelligence, mind

Arachis – peanut

gangraena – gangrene, mortification

2. Place the stress, keep in mind long and short suffixes:

abdominalis – abdominal

caninus – canine

Stilboestrolum – stilboestrole

gingivitis – an inflammation of the gums

Variant 2

1. Place the stress, using the rules of the length and brevity:

Xenophon – Xenophon

magister – teacher

amicitia – friendship

tenebrae – darkness

2. Place the stress, keep in mind long and short suffixes:

sulfurosus – sulfurous

fractura – fracture

squamula – small scale

nephrocarcinoma – cancer of the kidney

tepidus – warm

Variant 3

1. Place the stress, using the rules of the length and brevity:

caelestis – heavens

Ptolemaeus – Ptolemaeus

insania – mental disease

thermometrum – thermometer

2. Place the stress, keep in mind long and short suffixes:

papula – small papule (pimple)

endometriosis – abnormal growth of endometrial cells outside the uterus

humilis – low

virosus – poisonous

frigidus – cold

2. Explanation of the new material, using the tables on the blackboard.

Anatomical nomenclature (Nomina anatomica) is a scientifically unified register of anatomical terms used in medicine and biology, which is formed accordingly to the body systems. The creation and development of anatomical nomenclature is linked with formation and evolution of anatomy. Anatomical terms were created during centuries on the ground of Greek and Latin languages. The modern anatomical nomenclature consists mainly of Latin words, but Greek terms are also used among them.

All the terms according to their structure are divided into monomial, binomial and polynomial.

1. **Monomial:**

simple – expressed by one word, e.g.: ulna, ae f – elbow bone, humerus, i m – humeral bone, cuneus, i m – wedge, caput, itis n – head, tuber, eris n – tuber, facies, ei f – surface;

composed – formed by two (or more) stems using linking vowels -o- or -i- , e.g.: humer-o-ulnaris – humeroulnar, cune-o-naviculāris – cuneonavicular, cune-i-formis – cuneiform, scaph-o-ideus – scaphoid.

2. **Binomial:**

terms are composed of a noun and a modifier, which concretizes the noun. Modifier always follows the noun, e.g.: cornu coccygeum (SnAn) – coccygeal horn, os coccygis (SnSg) – coccygeal bone.

The Noun. Review of Latin nouns

A Noun is the name of a person, place, thing or quality, as Caesar (Caesar), Roma (Rome), caput (head), virtus (courage).

All Latin nouns are divided into three genders – male, female and neutral. The category of gender in Latin is more definite than in English. The gender is included into the dictionary form of a noun and should be memorized. The gender of a noun is unchangeable.

Male – genus masculinum,

female – genus femininum,

neutral – genus neutrum,

Latin nouns, unlike English ones, are declined by cases and numbers.

There are two numbers in Latin – singular – numerus singularis, plural – numerus pluralis.

And there are five cases (casus):

Nominative (Causus Nominativus)	Case of Subject
Genitive (Causus Genetivus)	Objective with of, or Possessive
Dative (Causus Dativus)	Objective with to or for
Accusative (Causus Accusativus)	Case of Direct Object
Ablative (Causus Ablativus)	Objective with by, from, in, with
Vocative (Causus Vocativus)	Case of Address

The Dictionary form of Latin nouns

In dictionaries the noun is represented as such: *costa, ae f* (rib). It is a dictionary form of a noun consists of:

- 1) the full form of Nominativus singularis – *costa*;
- 2) the ending of Genetivus singularis – *ae*;
- 3) the Gender – *f* (feminine).

The Gen. sing. defines the declension of a noun, the Nom. sing. defines its gender.

The Stem of a Noun

The stem of the noun is also practically determined by the genitive case, if one discards its ending. For example: *costa, costae f*, stem is *cost-*; *corpus, corporis n*, stem is *corpor-*.

The genitive case takes on a special significance when finding the base of the most nouns of the 3rd declension.

It's necessary to be able to determine:

- 1) for declining of nouns;
- 2) for the formation of adjectives from nouns;
- 3) for the formation of clinical terms.

Declensions

There are five declensions in Latin, distinguished from each other by the ending in their Genetive Singular, as follows:

Declension	Gender	Nominativus ending	Genetivus ending	Examples
I	f	-a	-ae	<i>vertebra, ae f</i> - vertebra
II	m	-us, -er	-i	<i>nervus, i m</i> - nerv
	n	-um, -on		<i>brachium, i n</i> - shoulder
III	m, f, n	different endings	-is	<i>cor, cordis n</i> - heart
IV	m	-us	-us	<i>arcus, us m</i> - arch
	n	-u		<i>cornu, us n</i> - horn
V	f	-es	-ei	<i>facies, ei f</i> - face

The noun as a non-agreed modifier

The modifier expressed by a noun in the Genitive case (sing. or pl.) is a non-agreed modifier. A modifier always follows a noun. A non-agreed modifier is translated into English with the preposition “of”, e.g.: spina scapulae – spine of scapula, os coccygis – coccygeal bone, arteria cerebri – artery of cerebrum, cerebral artery. The scheme of such terms is – S_n S_g where there is

S – substantivum – noun;

n – Nominativus;

g – Genetivus.

References: Compulsory

Do the exercises 1-2, pp. 23-24. The teacher controls the reading and the correctness of the answers.

At the end of the class we recommend to read information from a section “Do you know that...” p. 24.

III. Заключна частина заняття:

Подача домашнього завдання:

- to read § 9-13;
- to do the exercises 3,4, 5, p. 23 in a written form;
- to memorize § 12 and words on p. 20 for a dictation.

Підведення підсумків, виставлення оцінок.

Do you have any questions? No questions, fine. Our class is over. Have a nice time. See you next week. Valete, studiosi! – Vale(te), magistra!

THEME 4

Тема заняття: Introduction to the anatomical nomenclature. Review of Latin Adjectives. Two groups. Formation of anatomical terms (S_n-A_n). - 2 год

Методичне забезпечення заняття:

Основна література:

1. The Latin Language and Medical Terminology Basics : textbook / L.Yu. Smolska [et al.] ; ed. by.: L.Yu. Smolska. – 4th ed. – Kyiv : Medicine, 2018. – 400 p.

2. Demchenko O. The Latin Language and the Fundamentals of Medical terminology : Manual / O. Demchenko, M. Zakaliuzhnyi. – Ternopil : Ukrmedknyha, 2004. – 284 p.

3. Latin Language for Students of Dental Faculties = Lingua Latina ad Usum Stomatologiae Studentium : textbook / O.M. Bieliaieva, V.H. Synytsia, L.Yu. Smolska et al.; edited by O.M. Bieliaieva. – Kyiv : AUS Medicine Publishing, 2018. – 488 p.

4. Latin and Fundamentals of Medical Terminology : Handbook for the Ist year English-Speaking Students of the Medical Faculties / comp. : T. Titiyevska, O. Gordiyenko, A. Kulichenko, M. Martianova. – Zaporizhzhia : ZSMU, 2016. – 141 p.

5. The Latin Language and Medical Terminology. Quizzes and Tasks for Practical Skills Evaluation for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction, specialty 222 “General Medicine” = Латинська мова та медична термінологія. Зб. завд. для самост. роб. та завд. для перев. практ. навич. у студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів спец. 222 “Медицина” / T. Titiyevska, O. Gordiyenko, A. Kulichenko. – Zaporizhzhia : [ZSMU], 2019. – 79 p.

6. The Latin Language and Medical Terminology. Human Anatomy : Training Manual for Self-Study for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction (Specialty 222 “General Medicine”) = Латинська мова та медична термінологія. Анатомія людини : навч. посіб. для самост. роботи студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів (спец. 222 “Медицина”) / T. Titiyevska, A. Svitlytsky, O. Gordiyenko, A. Kulichenko, O. Pashko. – Zaporizhzhia: [ZSMU], 2019. – 115 p.

7. The Latin Language and Medical Terminology. Histological Terminology. Training Manual for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction (Specialty 222 “General Medicine”) = Латинська мова та медична термінологія. Гістологічна термінологія : навч. посіб. для самост. роботи студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів (спец. 222 “Медицина”) / T. Titiyevska, O. Gordiyenko, A. Kulichenko, T. Gromokovska, O. Pashko. – Zaporizhzhia : [ZSMU], 2019. – 99 p.

Додаткова література:

1. Fałdrowicz W. Lingua Latina pro usu medico / W. Fałdrowicz, Z. Grech-Żmilewska. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2004. – 214 s.

2. Kołodziej A. *Lingua Latina medicinalis* / A. Kołodziej, S. Kołodziej. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2008. – 108 s.

3. Olędzka B. *Latin in Medicine. Course for medical students* / B. Olędzka. – Warszawa : Oficyna Wydawnicza WUM, 2013. – 234 s.

Мета заняття:

Практична:

- Повторення та закріплення вивченого матеріалу з теми «Іменник». Актуалізація знань щодо структури анатомічного терміну – неузгодженого означення у латинській мові;
- Вивчити основні характеристики прикметника як частини мови;
- Вивчити граматичні категорії прикметника у латинській мові;
- Навчитися визначати прикметник в анатомічній термінології;
- Навчитися перекладу з латинської мови терміна, до складу якого входить прикметник;
- Активізація пасивного словникового запасу студентів у запозиченнях з латинської мови та інтернаціоналізмах – похідних від латинської мови.

Розвиваюча:

- Розвиток пам'яті (зорової та слухової);
- Розвиток фонетичних вмінь та навичок.

Виховна:

- Прищеплювати інтерес до вивчення латинської мови.

План заняття

I. Вступна частина – організаційний момент (5 хв)

II. Основна частина:

- перевірка домашнього завдання (40 хв);

- пояснення нового матеріалу (35 хв).

III. Заключна частина – підведення підсумків заняття, подача домашнього завдання (10 хв).

Хід заняття

I. Вступна частина – організаційний момент:

- привітання *Salvete, studiosi!* – *Salve(te), magistra!*
- перевірка відсутніх;
- фонетична зарядка:

Alma mater. – Nourishing mother.

Et fumus patriae dulcis. – Sweet is the smoke of one's native land.

Tempus est optī mus medīcus. – Time is the best healer.

Bonum initium est dimidium facti. – Well begun is half done.

Ars longa, vita brevis. – Art is long, life is short.

Ira furor brevis est. – Anger is a short madness.

Plenus venter non studet libenter. – A full stomach is deaf to learning.

Magna res est amor. – Love is a great thing.

II. Основна частина

1. Homework checking:

- the material § 9-13.
- the exercises 3, 4, 5, p. 23 in a written form.
- words from § 12 and words on p. 20 for a dictation. It can be either an oral or a written form of a dictation.
- a quiz.

Variant 1

1. Determine the declension and stem of the nouns:

- stigma, atis n – stigma
- venter, ntris m – belly
- status, us m – state
- servitus, utis f – slavery
- stadium, i n – stadium

2. Translate anatomical terms, keep in mind a non-agreed modifier:

- crest of the neck of the rib
- horn of the process
- surface of the tubercle (tuberculum, i n)

Variant 2

1. Determine the declension and stem of the nouns:

- puella, ae f – girl
- rex, regis m – king
- paedagogus, i m – teacher
- mater, tris f – mother
- scabies, ei f – scabies, itch

2. Translate anatomical terms, keep in mind a non-agreed modifier:

- apex of the root of tooth (root – radix, icis f; tooth – dens, dentis m)
- stem of calvaria
- sinus of canal

Variant 3

1. Determine the declension and stem of the nouns:

- lupus, i m – wolf
- lux, lucis f – light
- gloria, ae f – glory
- lac, lactis n – milk
- genu, us n – knee

2. Translate anatomical terms, keep in mind a non-agreed modifier:

- small head of arc of vertebra (vertebra, ae f)

foramen of cavity
angulus of clavicle

2. Explanation of the new material, using the tables on the blackboard.

All adjectives are divided into two groups. The adjectives of the 1st and the 2nd declension belong to the first group, and the adjectives of the 3rd declension belong to the second one. Each group of the adjectives is declined according to the corresponding declension of nouns. Adjectives have the same endings as nouns.

1. The first group of adjectives.

Masculine – -us, -er	longus	dexter
Feminine – -a	longa	dextra
Neutral – -um	longum	dextrum

In a dictionary all adjectives are given in their dictionary form, which consists of a complete form of the masculine gender and endings of feminine and neutral genders, e.g.: longus, a, um; dexter, tra, trum.

Adjectives of the feminine gender are declined according to the 1st declension, adjectives of masculine and neutral genders – according to the 2nd one.

The Noun with an agreed modifier

The adjective (modifier) always follows a noun and agrees with it in gender, number and case.

The scheme of an agreed modifier is as follows:

SnAn (S – Substantivum, n – Nominativus, A – Adjectivum n – Nominativus). For example: sulcus palatinus
sutura palatine
os palatinum

2. The second group of adjectives (adjectives of the 3rd declension)

All the adjectives of the 3rd declension are divided into three groups:

1. Adjectives with three endings:

Male (masculinum) – -er	saluber
Female (femininum) – -is	salubris
Neutral (neutrum) – -e	salubre

These adjectives are rarely used.

2. Adjectives with two endings:

Male (masculinum) – -is	dentalis
Female (femininum) – -is	dentalis
Neutral (neutrum) – -e	dentale

An agreed modifier with this group of adjectives:

nervus sublingualis
plica sublingualis

os sublinguale

3. Adjective with one ending -r, -s, -x

m simplex

f simplex

n simplex

The dictionary form of adjectives with one ending consists of Nom. and Gen. sing.: simplex, ĩcis; teres, ětis.

The singular endings of adjectives. Positive degree

Gender	1 st group		2 nd group	
	Nom. sing	Gen. sing	Nom. sing	Gen. sing
m	-us (-er)	-i	-er, -is	-is
f	-a	-ae	-is	-is
n	-um	-i	-e	-is

N.B.! According to the 3rd declination of adjectives one declines:

Participle Present Active (Participium praesentis activi). This form is similar to the one-ending adjectives, e.g.: recens, ntis – fresh:

affĕrens, ntis – afferent

permānens, ntis – permanent

incipiens, ntis – incipient

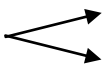
Similarly to adjectives, participle follows the noun and agrees with it:

vas affĕrens – afferent vessel

dens permānens – permanent tooth

Adjectives in the comparative degree are formed due to such a model:

The Model of Formation

-ior (m, f)			
The stem of the Positive	+		} -ioris (Gen. Sing)

E.g. *albus, a, um* (white) – Nom. Sing. *albior, albius* (whiter)

Gen.Sing. *albioris*

There are the most common adjectives in anatomical terminology used in the comparative degree:

m f

n

anterior, antĕrius – anterior

posterior, posterius – posterior

superior, superius – superior

inferior, inferius – inferior

ductus inferior – inferior duct

linea inferior – inferior line
labium inferius – inferior lip

The Singular Endings of Adjectives. Comparative degree

Gender	Nominativus ending	Genetivus ending
m	-ior	-ioris
f	-ior	-ioris
n	-ius	-ioris

Adjectives major (m, f), majus (n) – big and minor (m, f), minus (n) – small in the anatomical terminology are translated in the positive or comparative degree, e.g.:
ductus sublinguālis major – major sublingual duct
forāmen palatīnum majus – greater palatine foramen
ductus sublinguālis minor – minor (lesser) sublingual duct

References: Compulsory

Practicing.

Do the exercises 1-2, pp. 29-30. The teacher controls the reading and corrects the answers.

At the end of the class we recommend to read information from a section “Do you know that...” p. 30.

III. Заключна частина заняття:

Подача домашнього завдання:

- to read § 14-16;
- to do exercises 3-7 in a written form, p. 30;
- to memorize § 16 and words on p. 26 for a dictation.

Підведення підсумків, виставлення оцінок.

Do you have any questions? No questions, fine. Our class is over. Have a nice time. See you next week. Valete, studiosi! – Vale(te), magistra!

THEME 5

Тема заняття: Binomial and polynomial anatomical terms with different modifiers. - 2 год.

Методичне забезпечення заняття:

Основна література:

1. The Latin Language and Medical Terminology Basics : textbook / L.Yu. Smolska [et al.] ; ed. by.: L.Yu. Smolska. – 4th ed. – Kyiv : Medicine, 2018. – 400 p.

2. Demchenko O. The Latin Language and the Fundamentals of Medical terminology : Manual / O. Demchenko, M. Zakaliuzhnyi. – Ternopil : Ukrmedknyha, 2004. – 284 p.

3. Latin Language for Students of Dental Faculties = Lingua Latina ad Usum Stomatologiae Studentium : textbook / O.M. Bieliaieva, V.H. Synytsia, L.Yu. Smolska et al.; edited by O.M. Bieliaieva. – Kyiv : AUS Medicine Publishing, 2018. – 488 p.

4. Latin and Fundamentals of Medical Terminology : Handbook for the 1st year English-Speaking Students of the Medical Faculties / comp. : T. Titiyevska, O. Gordiyenko, A. Kulichenko, M. Martianova. – Zaporizhzhia : ZSMU, 2016. – 141 p.

5. The Latin Language and Medical Terminology. Quizzes and Tasks for Practical Skills Evaluation for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction, specialty 222 “General Medicine” = Латинська мова та медична термінологія. Зб. завд. для самот. роб. та завд. для перев. практ. навич. у студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів спец. 222 “Медицина” / Т. Titiyevska, O. Gordiyenko, A. Kulichenko. – Zaporizhzhia : [ZSMU], 2019. – 79 p.

6. The Latin Language and Medical Terminology. Human Anatomy : Training Manual for Self-Study for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction (Specialty 222 “General Medicine”) = Латинська мова та медична термінологія. Анатомія людини : навч. посіб. для самот. роботи студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів (спец. 222 “Медицина”) / Т. Titiyevska, A. Svitlytsky, O. Gordiyenko, A. Kulichenko, O. Pashko. – Zaporizhzhia: [ZSMU], 2019. – 115 p.

7. The Latin Language and Medical Terminology. Histological Terminology. Training Manual for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction (Specialty 222 “General Medicine”) = Латинська мова та медична термінологія. Гістологічна термінологія : навч. посіб. для самот. роботи студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів (спец. 222 “Медицина”) / Т. Titiyevska, O. Gordiyenko, A. Kulichenko, T. Gromokovska, O. Pashko. – Zaporizhzhia : [ZSMU], 2019. – 99 p.

Додаткова література:

1. Fałdrowicz W. Lingua Latina pro usu medico / W. Fałdrowicz, Z. Grech-Żmilewska. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2004. – 214 s.

2. Kołodziej A. *Lingua Latina medicinalis* / A. Kołodziej, S. Kołodziej. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2008. – 108 s.

3. Olędzka B. *Latin in Medicine. Course for medical students* / B. Olędzka. – Warszawa : Oficyna Wydawnicza WUM, 2013. – 234 s.

Мета заняття:

Практична:

- Повторення та закріплення вивченого матеріалу з теми “Прикметник”. Актуалізація знань з теми структура медичного терміну у латинській мові;
- Навчити утворювати дво- та багаточленні анатомічні й гістологічні терміни з узгодженим та неузгодженим означенням;
- Навчити правильно перекладати зазначені категорії термінів англійською мовою;
- Активізація пасивного словникового запасу студентів у запозиченнях з латинської мови та інтернаціоналізмах – похідних від латинської мови.

Розвиваюча:

- Розвиток пам’яті (зорової та слухової);
- Розвиток фонетичних вмінь та навичок.

Виховна:

- Прищеплювати інтерес до вивчення до латинської мови.

План заняття

I. Вступна частина – організаційний момент (5 хв)

II. Основна частина:

1. Повторення вивченого матеріалу, перевірка домашнього завдання (25-30 хв)

2. Пояснення нового матеріалу та виконання тренувальних вправ з теми (45 хв)

III. Заключна частина – підведення підсумків заняття, подача домашнього завдання (5 хв).

Хід заняття

I. Вступна частина – організаційний момент:

- привітання *Salvete, studiosi!* – *Salve(te), magistra!*
- перевірка відсутніх;
- фонетична зарядка:

De lingua stulta incommōda multa. – Many troubles have sprung from a foolish tongue.

Amor et tussis non celatur. – Love and cough cannot be hidden.

Post nubile sol. – Sun after clouds.

Ad opus. – Set to work.

Pabulum animi. – Man does not live by bread alone.

Sine labore non erit panis in ore. – No pains, no gains.

Fit fabricando faber. – Practice makes perfect.

II. Основна частина

1. Homework checking:

- revision of the material § 14-16;
- checking exercises 3-7, p. 30;
- a dictation (§ 16 and words on p. 26)
- a quiz.

Variant 1

1. Write in the nominative and genitive singular forms:

major transverse process (processus, us m)
frontal bone (os, ossis n)

2. Translate the following anatomical term:

major transverse process of frontal cavity

Variant 2

1. Write in the nominative and genitive singular forms:

superior external aperture (apertura, ae f; externus, a, um)
left margin (margo, inis m; sinister, tra, trum)

2. Translate the following anatomical terms:

left margin of the superior external aperture

Variant 3

1. Write in the nominative and genitive singular forms:

minor articular capsule (capsula, ae f)
right lobe (lobus, i m; dexter, tra, trum)

2. Translate the following anatomical terms:

right lobe of minor articular capsule

2. Explanation of the new material, using the tables on the blackboard.

In anatomical and histological terminology the non-agreed modifier usually follows the agreed modifier ($S_n A_n S_g$):

facies costālis scapūlae – costal surface of scapula
tunīca fibrōsa bulbi – fibrous tunic of eyeball.

But there are some exceptions ($S_n S_g A_n$):

cavitas oris propria – proper oral cavity
lamīna dentis mediālis – middle layer of a tooth.

In clinical and pharmaceutical terms the agreed modifier usually follows the non-agreed one ($S_n S_g A_n$):

diverticŭlum vesīcae urinariae congenitum – congenital diverticula of urinary bladder

extractum Frangulae fluidum – fluid extraction of black elder.

Generally, if the noun has more than one modifier, the most important modifier will be put in the first place:

systema nervosum periphericum – peripheral nervous system.

Adjectives with the meaning “space” (left, right), “direction” (anterior, posterior), “colour” (red, yellow), “size” (big, small), “form” (round, square) usually are the last. Each Latin term, unlike English, starts with a noun.

$S_n A_n A_n$:

arteria pulmonālis dextra – left pulmonary artery,

processus articulāris superior – superior articular process.

$S_n S_g A_n$:

medulla ossium (Gen. pl.) flava – yellow bone marrow,

apertūra pelvis inferior – inferior aperture of the minor pelvis.

A great number of anatomical terms consist of two blocks of agreed modifiers; one of them is non-agreed in regards to another.

$S_n A_n S_g A_g$:

lamīna laterālis proecessus pterigoidei – lateral plate of pterygoid process,

plexus choroideus ventricŭli tertii – choroid plexus of the third ventricle.

The extended varieties of the above-mentioned construction are:

- **five-component construction** with two modifiers that specify the main word, e.g.: ramus meningēus recurrens arteriae lacrimālis – recurrent meningeal branch of the lacrimal artery;

- **six-component construction** with two modifiers that specify the first noun and two modifiers that specify the second noun, e.g.: ramus meningēus anterior arteriae ethmoidalis anterioris – anterior meningeal branch of the anterior ethmoidal artery.

N.B.!

1. Definite number of anatomic names can be specified by three non-agreed modifiers, e.g.: vagīnae tendiinum digitōrum manus – tendinous sheaths of upper limb fingers.

2. There is also a group of multi-word names with both agreed modifier and prepositional direction, e.g.: ramus comunicans cum plexus tympanico – communicating branch with tympanic plexus.

3. The names with simultaneously used coordinate and subordinate links are rare, e.g.: musculus levātor labii superiōris alaeque nasi – levator muscle of the upper lip and nose ala. Here the word “que” is conjunction translated as “and”, is placed after the word and joined it.

References: Compulsory

Practicing.

Doing an exercise 1, p. 36. A teacher controls the reading and corrects the answers.

At the end of the class we recommend to read information from a section “Do you know that...” p. 37.

III. Заключна частина заняття:

Подача домашнього завдання:

- to learn § 17-21;
- to do exercises 2-3, pp. 36-37.

Підведення підсумків, виставлення оцінок.

Do you have any questions? No questions, fine. Our class is over. Have a nice time.

See you next week. Valetе, studiosi! – Vale(te), magistra!

SUBMODULE 2. SYSTEMATIC STUDY OF NOUNS AND ADJECTIVES AS A MEANS OF ANATOMICAL AND HISTOLOGICAL TERM BUILDING

THEME 6

Тема заняття: The 1st declension of nouns. Greek nouns of the 1st declension. Prepositions (Acc., Abl.). - 2 год.

Методичне забезпечення заняття:

Основна література:

1. The Latin Language and Medical Terminology Basics : textbook / L.Yu. Smolska [et al.] ; ed. by.: L.Yu. Smolska. – 4th ed. – Kyiv : Medicine, 2018. – 400 p.
2. Demchenko O. The Latin Language and the Fundamentals of Medical terminology : Manual / O. Demchenko, M. Zakaliuzhnyi. – Ternopil : Ukrmedknyha, 2004. – 284 p.
3. Latin Language for Students of Dental Faculties = Lingua Latina ad Usum Stomatologiae Studentium : textbook / O.M. Bieliaieva, V.H. Synytsia, L.Yu. Smolska et al.; edited by O.M. Bieliaieva. – Kyiv : AUS Medicine Publishing, 2018. – 488 p.
4. Latin and Fundamentals of Medical Terminology : Handbook for the Ist year English-Speaking Students of the Medical Faculties / comp. : T. Titiyevska, O. Gordiyenko, A. Kulichenko, M. Martianova. – Zaporizhzhia : ZSMU, 2016. – 141 p.
5. The Latin Language and Medical Terminology. Quizzes and Tasks for Practical Skills Evaluation for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction, specialty 222 “General Medicine” = Латинська мова та медична термінологія. Зб. завд. для самот. роб. та завд. для перев. практ. навич. у студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів спец. 222 “Медицина” / Т. Titiyevska, О. Gordiyenko, А. Kulichenko. – Zaporizhzhia : [ZSMU], 2019. – 79 p.
6. The Latin Language and Medical Terminology. Human Anatomy : Training Manual for Self-Study for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction (Specialty 222 “General Medicine”) = Латинська мова та медична термінологія. Анатомія людини : навч. посіб. для самот. роботи студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів (спец. 222 “Медицина”) / Т. Titiyevska, А. Svitlytsky, О. Gordiyenko, А. Kulichenko, О. Pashko. – Zaporizhzhia: [ZSMU], 2019. – 115 p.
7. The Latin Language and Medical Terminology. Histological Terminology. Training Manual for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction (Specialty 222 “General Medicine”) = Латинська мова та медична термінологія. Гістологічна термінологія : навч. посіб. для самот. роботи студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів (спец. 222 “Медицина”) / Т. Titiyevska, О. Gordiyenko, А. Kulichenko, Т. Gromokovska, О. Pashko. – Zaporizhzhia : [ZSMU], 2019. – 99 p.

Додаткова література:

1. Fałdrowicz W. Lingua Latina pro usu medico / W. Fałdrowicz, Z. Grech-Żmilewska. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2004. – 214 s.
2. Kołodziej A. Lingua Latina medicinalis / A. Kołodziej, S. Kołodziej. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2008. – 108 s.
3. Olędzka B. Latin in Medicine. Course for medical students / B. Olędzka. – Warszawa : Oficyna Wydawnicza WUM, 2013. – 234 s.

Мета заняття:

Практична:

- Повторення та закріплення вивченого матеріалу з теми “Дво- та багаточленні анатомічні й гістологічні терміни з узгодженим та неузгодженим означенням”;
- Навчити визначати іменники I відміни;
- Вивчити винятки іменників I відміни;
- Вивчити грецькі іменники I відміни;
- Навчити перекладати латинські речення;
- Активізація пасивного словникового запасу студентів у запозиченнях з латинської мови та інтернаціоналізмах – похідних від латинської мови.

Розвиваюча:

- Розвиток пам'яті (зорової та слухової);
- Розвиток фонетичних вмій та навичок.

Виховна:

- Прищеплювати інтерес до вивчення до латинської мови.

План заняття

I. Вступна частина – організаційний момент (5 хв)

II. Основна частина:

1. Повторення вивченого матеріалу, перевірка домашнього завдання (25-30 хв)

2. Пояснення нового матеріалу та виконання тренувальних вправ з теми (45 хв)

III. Заключна частина – підведення підсумків заняття, подача домашнього завдання (5 хв).

Хід заняття

I. Вступна частина – організаційний момент:

- привітання *Salvete, studiosi!* – *Salve(te), magistra!*
- перевірка відсутніх;
- фонетична зарядка:

Scientia potentia est. – Science is power.

Via est vita. – Road is the life.

Persōna grata. – An acceptable person.

Persōna non grata. – An unacceptable or unwelcome person.

Cum ventis litigare. – To fight with one's own shadow.

De gustibus et coloribus non est disputandum. – There is no accounting for tastes.

Sine ulla exceptiōne. – Everyone with no exception.

Pro captu meo. – From my point of view.

II. Основна частина

1. Homework checking:

- revision of the material § 17-21;
- checking exercises 2-3, pp. 36-37;
- a quiz.

Variant 1

1. Translate into English the following anatomical terms and explain the structure of them:

musculus capitis

fonticulus anterior

sulcus sinus sigmoidei

fovea costalis processus transversi

2. Translate into Latin the following anatomical terms:

body of upper jaw

zygomatic bone

white line of abdomen

inferior alveolar artery of shoulder

Variant 2

1. Translate into English the following anatomical terms and explain the structure of them:

os femoris

vena gastrica brevis

fossa cranii media

musculus obliquus externus abdominis

2. Translate into Latin the following anatomical terms:

surface of tubercle of rib

fibrous vagine of tendon

nucleus of mesencephalic tract

left pulmonal artery

Variant 3

1. Translate into English the following anatomical terms and explain the structure of them:

ren dexter

fossa glandulae lacrimalis

meatus nasi superior

facies articularis capitis fibulae

2. Translate into Latin the following anatomical terms:

posterior straight muscle of head

bone of femur

osseous septum of nose

trochanteric bursa of gluteus maximus muscle

2. Explanation of the new material, using the tables on the blackboard.

The 1st declension of nouns

The first declension includes nouns of the feminine gender which in Gen. Sing. end in -ae, in Nom. Sing. – in -a: ala, ae f – wing, vertebra, ae f – vertebra.

Exceptions:

collega, ae **m** – colleague; diagnosta, ae **m** – diagnostitian, oculista, ae **m** – an eye doctor, pharmacopola, ae **m** – phrmacist.

Note that feminine adjectives of the 1st group with the ending -a are also declined according to the 1st declension. E.g.: longa (longus, a, um), dextra (dexter, a, um). **Golden rule of pluralis:** to form pluralis one needs to define a stem of a noun from Genetivus singularis and add necessary endings to it. In case of adjectives the same rule is used.

Declension Pattern

<i>Case</i>	<i>Singularis</i>	<i>Pluralis</i>
Nom.	al-a long-a	al-ae long-ae
Gen.	al-ae long-ae	al-ārum long-ārum
Dat.	al-ae long-ae	al-is long-is
Acc.	al-am long-am	al-as long-as
Abl.	al-ā long-ā	al-is long-is

The Greek nouns of the 1st declension

Latinized Greek nouns with the ending -a belong to the 1st declension, e.g.: arteria – artery, trachea – trachea. Besides , the feminine nouns with the ending -e in Nom. , in Gen. sing. -es, are also referred to the 1st declension, e.g.: raphe, es f – suture.

Declension Pattern

<i>Case</i>	<i>Singularis</i>
Nom.	raph-e
Gen.	raph-es

Dat.	raph-ae
Acc.	raph-en
Abl.	raph-e (a)

Moreover, the masculine nouns with the ending -es in Nom. , in Gen. sing. -ae, are also referred to the 1st declension, e.g.: diabētes, ae m – diabet; ascītes, ae m – ascites.

Declension Pattern

<i>Case</i>	<i>Singularis</i>
Nom.	ascīt-es
Gen.	ascīt-ae
Dat.	ascīt-ae
Acc.	ascīt-en (am)
Abl.	ascīt-a

The prepositions

Latin prepositions are divided into two groups. The first group is used with Accusativus while the second one – with Ablativus. Some of them are used both with Accusativus and Ablativus, depending on the meaning.

Accusatīvus is used with:

<i>Preposition</i>	<i>Meaning</i>	<i>Example</i>
ad	for, against, by, to	ad hypertoniam – for hypertension ad ollam – in a bottle ad gingivas – to gums
ante	before	ante cenam – before the meal ante incisuram mandibulae – before incision of the lower jaw
apud	near	apud gingivas – near the gums
contra	against	contra malariam – against (for) malaria
inter	between, among	inter costas – between the ribs inter laminas – between the plates
infra	below, under	infra scapulam – under the scapula

intra	inside	intra venam – inside the vein
per	through	per tracheam – through the trachea per venas – through veins
post	after, behind, following	post buccam – behind the cheek
super, supra	above, higher	super scapulam – above the scapula supra fossam – above the fossa.

Ablativus is used with:

<i>Preposition</i>	<i>Meaning</i>	<i>Example</i>
a (before a consonant)	away, from	a trachea – from the trachea
ab (before a vowel or h)		ab arteria – from the artery ab aegrotis – from patients
e (before a consonant)	from	e plantis – from plants e membranis – from the membranes
ex (before a vowel or h)		ex aqua – from water ex herbis – from herbs ex aperturā – from the aperture
de	about	de arteriis – about arteries de vitā – about life
cum	with (smth., smb.)	cum collegā – with a friend cum aortā – with aorta cum fibris – with fibres
sine	without	sine atrophīā – without atrophy
pro	for, instead	pro officīna – for a drug store pro aegrōta – for a patient

Prepositions in – “in” and sub – “under” are used with either Accusativus or Ablativus.

Accusativus Where ... to? Direction	Ablativus Where? In (on) what? Under what? Place or location
in venam – into the vein	in venā – in the vein
in fossam – into fossa	in fossā – in the fossa
sub linguam – under the tongue	sub linguā – under the tongue

Sentences:

- 1) Tabuletta in aqua solvitur. (Abl.) The tablet is dissolved in water.
- 2) Pone tabulettam in aquam. (Acc.) Put the tablet into water.
- 1) Pone tabulettam sub linguam. (Acc.) Put the tablet under the tongue.
- 2) Tabuletta sub lingua est. (Abl.) The tablet is under the tongue.

References: Compulsory

Practicing.

Reading vocabulary on pp. 38-39. Doing a task on p. 38.

Read and translate:

1. Incisūra scapūlae. – Incisure of the scapula.
2. Tunica mucosa linguae. – Mucous tunic of the tongue.
3. Papillae linguam tegunt (cover). – Papillae cover tongue.
4. Substantia costārum verārum et costārum spuriārum dura est (is). – Substance of true ribs and false ones is hard.
5. Specta (see) varias tunīcas arteriārum, tunīcam intimam, mediam, externam. – See different tunics of the arteries, inner, medial and externus tunics.

Doing an exercise 1, p. 36. A teacher controls the reading and corrects the answers.

At the end of the class we recommend to read information from a section “Do you know that...” p. 45.

III. Заключна частина заняття:

Подача домашнього завдання:

- to read § 22-26;
- to memorize vocabulary for a dictation pp. 38, 39, 40, 42; professional medical expressions p. 42;
- to copy § 24, 26, abbreviations p. 43;
- to do exercises 2-6, pp. 43-44.

Підведення підсумків, виставлення оцінок.

Do you have any questions? No questions, fine. Our class is over. Have a nice time. See you next week. Valete, studiosi! – Vale(te), magistra!

THEME 7

Тема заняття: The 2nd declension of nouns. Masculine and neutral genders. Greek nouns of the 2nd declension. - 2 год.

Методичне забезпечення заняття:

Основна література:

1. The Latin Language and Medical Terminology Basics : textbook / L.Yu. Smolska [et al.] ; ed. by.: L.Yu. Smolska. – 4th ed. – Kyiv : Medicine, 2018. – 400 p.

2. Demchenko O. The Latin Language and the Fundamentals of Medical terminology : Manual / O. Demchenko, M. Zakaliuzhnyi. – Ternopil : Ukrmedknyha, 2004. – 284 p.

3. Latin Language for Students of Dental Faculties = Lingua Latina ad Usum Stomatologiae Studentium : textbook / O.M. Bieliaieva, V.H. Synytsia, L.Yu. Smolska et al.; edited by O.M. Bieliaieva. – Kyiv : AUS Medicine Publishing, 2018. – 488 p.

4. Latin and Fundamentals of Medical Terminology : Handbook for the 1st year English-Speaking Students of the Medical Faculties / comp. : T. Titiyevska, O. Gordiyenko, A. Kulichenko, M. Martianova. – Zaporizhzhia : ZSMU, 2016. – 141 p.

5. The Latin Language and Medical Terminology. Quizzes and Tasks for Practical Skills Evaluation for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction, specialty 222 “General Medicine” = Латинська мова та медична термінологія. Зб. завд. для самост. роб. та завд. для перев. практ. навич. у студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів спец. 222 “Медицина” / T. Titiyevska, O. Gordiyenko, A. Kulichenko. – Zaporizhzhia : [ZSMU], 2019. – 79 p.

6. The Latin Language and Medical Terminology. Human Anatomy : Training Manual for Self-Study for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction (Specialty 222 “General Medicine”) = Латинська мова та медична термінологія. Анатомія людини : навч. посіб. для самост. роботи студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів (спец. 222 “Медицина”) / T. Titiyevska, A. Svitlytsky, O. Gordiyenko, A. Kulichenko, O. Pashko. – Zaporizhzhia: [ZSMU], 2019. – 115 p.

7. The Latin Language and Medical Terminology. Histological Terminology. Training Manual for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction (Specialty 222 “General Medicine”) = Латинська мова та медична термінологія. Гістологічна термінологія : навч. посіб. для самост. роботи студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів (спец. 222 “Медицина”) / T. Titiyevska, O. Gordiyenko, A. Kulichenko, T. Gromokovska, O. Pashko. – Zaporizhzhia : [ZSMU], 2019. – 99 p.

Додаткова література:

1. Fałdrowicz W. Lingua Latina pro usu medico / W. Fałdrowicz, Z. Grech-Żmilewska. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2004. – 214 s.

2. Kołodziej A. *Lingua Latina medicinalis* / A. Kołodziej, S. Kołodziej. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2008. – 108 s.

3. Ołędzka B. *Latin in Medicine. Course for medical students* / B. Ołędzka. – Warszawa : Oficyna Wydawnicza WUM, 2013. – 234 s.

Мета заняття:

Практична:

- Повторення та закріплення вивченого матеріалу з теми “Іменники I відміни”;
- Навчити визначати іменники II відміни;
- Вивчити винятки іменників II відміни;
- Вивчити грецькі іменники II відміни;
- Навчити перекладати латинські речення;
- Активізація пасивного словникового запасу студентів у запозиченнях з латинської мови та інтернаціоналізмах – похідних від латинської мови.

Розвиваюча:

- Розвиток пам'яті (зорової та слухової);
- Розвиток фонетичних вмінь та навичок.

Виховна:

- Прищеплювати інтерес до вивчення до латинської мови.

План заняття

I. Вступна частина – організаційний момент (5 хв)

II. Основна частина:

1. Повторення вивченого матеріалу, перевірка домашнього завдання (25-30 хв)

2. Пояснення нового матеріалу та виконання тренувальних вправ з теми (45 хв)

III. Заключна частина – підведення підсумків заняття, подача домашнього завдання (5 хв).

Хід заняття

I. Вступна частина – організаційний момент:

- привітання *Salvete, studiosi!* – *Salve(te), magistra!*
- перевірка відсутніх;
- фонетична зарядка:

Libri amīci, libri magistri. – Books are friends and teachers.

Qui discit sine libro, is aquam haurit cribro. – A room without books is a body without soul.

Alit lectio ingenium. – Reading nourishes the mind.

Liber est mutus magister. – A book is a mute teacher.

Habent sua fata libelli. – Books have their destiny.

Aiunt multum legendum esse, non multa. – Books and friends should be few but good.

Verba volant, scripta manent. – Words fly, letters stay.

II. Основна частина

1. Homework checking:

- revision of the material § 22-26;
- checking exercises 2-6, pp. 43-44;
- a dictation pp. 38, 39, 40, 42; professional medical expressions p. 42;
- a quiz.

Variant 1

1. Coordinate adjective and noun (dictionary forms are given), decline:

coronary artery (arteria, ae f + coronarius, a, um)

2. Translate into English the following anatomical terms with prepositions:

inter scapulas

sine commissuris

sub retina

3. Translate into English the following anatomical terms:

vena profunda linguae

ampulla tubae uterinae

4. Translate into Latin the following anatomical terms:

perineal suture

profound vein of tongue

Variant 2

1. Coordinate adjective and noun (dictionary forms are given), decline:

left cheek (bucca, ae f + sinister, tra, trum)

2. Translate into English the following anatomical terms with prepositions:

in sella

ex tunicis

intra gingivam

3. Translate into English the following anatomical terms:

tunica conjunctiva palpebrarum (palpebra, ae f – eyelid)

valvula aortae

4. Translate into Latin the following anatomical terms:

white commissure (albus, a, um – white)

suture of cerebellum (cerebellum, i n)

Variant 3

1. Coordinate adjective and noun (dictionary forms are given), decline:

mucous tunic (tunica, ae f + mucosus, a, um)

2. Translate into English the following anatomical terms with prepositions:

per gingivam

infra alas
cum pulpa

3. Translate into English the following anatomical terms:

tunica mucosa tracheae (mucosus, a, um – mucous)
incisura maandibulae

2. Explanation of the new material, using the tables on the blackboard.

The 2nd declension of nouns. Masculine and neutral genders

The second declension includes nouns of the masculine gender and the neuter one, which in Gen. Sing. end in -i; the masculine gender ends in -us, or -er in Nom. Sing. and the neuter one – in -um or -on (the Greek ending): musculus, i m – muscle; brachium, i n – shoulder.

Exceptions.

Feminine gender:

atōmus, i f – atom, diamēter, tri f – diameter, crystallus, i f – crystal, bolus, i f – clay, methodus, i f – method, periōdus, i f – period; names of trees and bushes: Crataegus, i f – white thorn, Eucalyptus, i f – eucalyptus; Sambucus, i f – elder, Citrus, i f – lemon tree.

Neutral gender:

virus, i n – virus, retrovirus, i n – retrovirus.

N.B.! The nouns lumbi, ōrum m – loins and morbilli, ōrum m – measles have only the plural forms.

Note that masculine and neutral adjectives of the 2nd group are also declined according to the 2nd declension. E.g.: longus, longum (longus, a, um), dexter, dextrum (dexter, a, um).

Nouns of the Masculine Gender Ending in -us Declension Pattern

<i>Case</i>	<i>Singularis</i>	<i>Pluralis</i>
Nom.	muscul-us long-us	muscul-i long-i
Gen.	muscul-i long-i	muscul-ōrum long-ōrum
Dat.	muscul-o long-o	muscul-is long-is
Acc.	muscul-um long-um	muscul-os long-os
Abl.	muscul-o long-o	muscul-is long-is

*Nouns of the Masculine Gender Ending in -er
Declension Pattern*

<i>Case</i>	<i>Singularis</i>	<i>Pluralis</i>
Nom.	magistr-er optim-us	magistr-i optim-i
Gen.	magistr-i optim-i	magistr-ōrum optim-ōrum
Dat.	magistr-o optim-o	magistr-is optim-is
Acc.	magistr-um optim-um	magistr-os optim-os
Abl.	magistr-o optim-o	magistr-is optim-is

Note that while declining the masculine nouns that end in -er, the vowel -e is dropped. However, there are some non-anatomical exceptions:

puer,eri m – boy;

liberi, orum m, f – children

*Nouns of the Neuter Gender Ending in -um
Declension Pattern*

<i>Case</i>	<i>Singularis</i>	<i>Pluralis</i>
Nom.	brachi-um dextr-um	brachi-a dextr-a
Gen.	brachi-i dextr-i	brachi-ōrum dextr-ōrum
Dat.	brachi-o dextr-o	brachi-is dextr-is
Acc.	brachi-um dextr-um	brachi-a dextr-a
Abl.	brachi-o dextr-o	brachi-is dextr-is

The Greek nouns of the 2nd declension

There are borrowings of Greek origin among the neutral nouns of the 2nd declension. They have an ending -on. The majority of Greek nouns with the ending -on are latinized and used with collateral ending -um. E.g.: skeleton, i n – skeletum, i n; orgănon, i n – orgănum, i n.

However, there are some nouns that are used with the ending -on **only**:

colon, i n	colon (intestine)
encephălon, i n	encephalon
ganglion, i n	ganglion, a knot, a knot- like mass
acromion, i n	acromion
olecrănon, i n	olecranon
basion, i n	basion
opisthion, i n	opisthion
skelĕton, i n	skeleton
amnion, i n	inner membrane enveloping the fetus
cheilon, i n	the point of the mouth corner
chorion, i n	external membrane enveloping the fetus
kion, i n	palatal uvula

*Nouns of the Neuter Gender Ending in -on
Declension Pattern*

<i>Case</i>	<i>Singularis</i>	<i>Pluralis</i>
Nom.	skelēt-on	skelēt-a
Gen.	skelēt-i	skelēt-ōrum
Dat.	skelēt-o	skelēt-is
Acc.	skelēt-on	skelēt-a
Abl.	skelēt-o	skelēt-is

References: Compulsory

Practicing.

Reading vocabulary on pp. 46-47. Doing a task on p. 46.

Read and translate:

1. Glandūlae ventricūli succum gastricum elabōrant (elaborate); succus gastricus cibum concōquit (digests). – Gastric gland elaborates gastric juice; gastric juice digests meals.

2. Inter muscūlos saepe multi nervi sunt (are). – Often there are many nerves between muscles.

3. Studiōsi stomatologiae angūlum mandibūlae spectant (see). – Dental students see angle of the lower jaw.

4. Multa verba anatomīca Graeca sunt (are) ut raphe, encephālon, orgānon, colon, skelēton. – Many anatomical words are Greek ones such as raphe, encephālon, orgānon, colon, skeleton.

5. Collegae intestīnis student (learn). – Colleagues learn intestines.

Doing an exercise 1, p. 51. A teacher controls the reading and corrects the answers.

At the end of the class we recommend to read information from a section “Do you know that...” p. 53.

III. Заключна частина заняття:

Подача домашнього завдання:

- to read § 27-33;

- to memorize vocabulary for a dictation pp. 48, 47, 49-51; professional medical expressions p. 49-50;

- to copy abbreviations p. 50;

- to do exercises 2-5, 7, 9 pp. 43-44.

Підведення підсумків, виставлення оцінок.

Do you have any questions? No questions, fine. Our class is over. Have a nice time. See you next week. Valetе, studiosi! – Vale(te), magistra!

THEME 8

Тема заняття: The adjectives of the 1st and 2nd declension. Substantivization of adjectives. - 2 год.

Методичне забезпечення заняття:

Основна література:

1. The Latin Language and Medical Terminology Basics : textbook / L.Yu. Smolska [et al.] ; ed. by.: L.Yu. Smolska. – 4th ed. – Kyiv : Medicine, 2018. – 400 p.

2. Demchenko O. The Latin Language and the Fundamentals of Medical terminology : Manual / O. Demchenko, M. Zakaliuzhnyi. – Ternopil : Ukrmedknyha, 2004. – 284 p.

3. Latin Language for Students of Dental Faculties = Lingua Latina ad Usum Stomatologiae Studentium : textbook / O.M. Bieliaieva, V.H. Synytsia, L.Yu. Smolska et al.; edited by O.M. Bieliaieva. – Kyiv : AUS Medicine Publishing, 2018. – 488 p.

4. Latin and Fundamentals of Medical Terminology : Handbook for the Ist year English-Speaking Students of the Medical Faculties / comp. : T. Titiyevska, O. Gordiyenko, A. Kulichenko, M. Martianova. – Zaporizhzhia : ZSMU, 2016. – 141 p.

5. The Latin Language and Medical Terminology. Quizzes and Tasks for Practical Skills Evaluation for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction, specialty 222 “General Medicine” = Латинська мова та медична термінологія. Зб. завд. для самост. роб. та завд. для перев. практ. навич. у студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів спец. 222 “Медицина” / Т. Titiyevska, O. Gordiyenko, A. Kulichenko. – Zaporizhzhia : [ZSMU], 2019. – 79 p.

6. The Latin Language and Medical Terminology. Human Anatomy : Training Manual for Self-Study for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction (Specialty 222 “General Medicine”) = Латинська мова та медична термінологія. Анатомія людини : навч. посіб. для самост. роботи студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів (спец. 222 “Медицина”) / Т. Titiyevska, A. Svitlytsky, O. Gordiyenko, A. Kulichenko, O. Pashko. – Zaporizhzhia: [ZSMU], 2019. – 115 p.

7. The Latin Language and Medical Terminology. Histological Terminology. Training Manual for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction (Specialty 222 “General Medicine”) = Латинська мова та медична термінологія. Гістологічна термінологія : навч. посіб. для самост. роботи студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів (спец. 222 “Медицина”) / Т. Titiyevska, O. Gordiyenko, A. Kulichenko, T. Gromokovska, O. Pashko. – Zaporizhzhia : [ZSMU], 2019. – 99 p.

Додаткова література:

1. Fałdrowicz W. Lingua Latina pro usu medico / W. Fałdrowicz, Z. Grech-Żmilewska. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2004. – 214 s.

2. Kołodziej A. *Lingua Latina medicinalis* / A. Kołodziej, S. Kołodziej. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2008. – 108 s.

3. Ołędzka B. *Latin in Medicine. Course for medical students* / B. Ołędzka. – Warszawa : Oficyna Wydawnicza WUM, 2013. – 234 s.

Мета заняття:

Практична:

- Повторення та закріплення вивченого матеріалу з теми “Іменники II відміни”;
- Вивчити словникову форму I групи прикметників;
- Вивчити парадигму відмінювання прикметників;
- Засвоїти принцип узгодження;
- Навчити перекладати латинські речення;
- Активізація пасивного словникового запасу студентів у запозиченнях з латинської мови та інтернаціоналізмах – похідних від латинської мови.

Розвиваюча:

- Розвиток пам'яті (зорової та слухової);
- Розвиток фонетичних вмінь та навичок.

Виховна:

- Прищеплювати інтерес до вивчення до латинської мови.

План заняття

I. Вступна частина – організаційний момент (5 хв)

II. Основна частина:

1. Повторення вивченого матеріалу, перевірка домашнього завдання (25-30 хв)

2. Пояснення нового матеріалу та виконання тренувальних вправ з теми (45 хв)

III. Заключна частина – підведення підсумків заняття, подача домашнього завдання (5 хв).

Хід заняття

I. Вступна частина – організаційний момент:

- привітання *Salvete, studiosi!* – *Salve(te), magistra!*
- перевірка відсутніх;
- фонетична зарядка:

Honesta vita beāta est. – Honest life is blessed.

Disce, sed a doctis, indoctos ipse docēto. – Learn from experts, and teach beginners.

Alea jacta est. – The die has been cast.

Verīas vincit. – The truth always prevails.

Nihil est perfectum. – There is nothing perfect in the world.

Exceptio probat regūlam. – The exception proves the rule.

* A teacher and students can sing “Gaudeāmus” (See *Appendix II*) instead of aphorisms. This students’ song can be dedicated to the International Student’s Day, which is traditionally celebrated every year on November 17th.

II. Основна частина

1. Homework checking:

- revision of the material § 27-33;
- checking exercises 2-5, 7, 9 pp. 43-44;
- a dictation pp. 48, 47, 49-51; professional medical expressions p. 49-50;
- a quiz.

Variant 1

1. Coordinate adjective and noun (dictionary forms are given), decline:

internal lip (labium, i n + internus, a, um)

2. Translate into English the following anatomical terms with prepositions:

per ligamenta lata

in ganglion

de palato duro

3. Translate into English the following anatomical terms:

fundus ventriculi

musculus transversus radii

4. Translate into Latin the following anatomical terms:

right lobe of cerebrum

anterior fonticulus

Variant 2

1. Coordinate adjective and noun (dictionary forms are given), decline:

right elbow (cubitus, i m + dexter, tra, trum)

2. Translate into English the following anatomical terms with prepositions:

per brachium dextrum

inter lobos

ex palato duro

3. Translate into English the following anatomical terms:

colon sigmoideum

musculus capitis rectus

4. Translate into Latin the following anatomical terms:

bottom of stomach (stomachus, i m)

right lobe of liver (hepar, atis n)

Variant 3

1. Coordinate adjective and noun (dictionary forms are given), decline:

hard palate (palatum, i n + durus, a, um)

2. Translate into English the following anatomical terms with prepositions:

cum dentino

inter labia

in bulbis

3. Translate into English the following anatomical terms:

musculi dorsi

nervus transversus colli

4. Translate into Latin the following anatomical terms:

profound transverse muscle

branches of the lower jaw

2. Explanation of the new material, using the tables on the blackboard.

The adjectives of the 1st and 2nd declension

Adjectives of the 1st and 2nd declensions belong to the 1st group of adjectives. Masculine and neutral adjectives are declined according to the rules of the 2nd declension, and feminine adjectives are declined according to the 1st one. These adjectives have the same endings as nouns of corresponding declensions.

m	f	n	
long -us	long -a	long -um	(longus, a, um) – long
aeg-er	aegr-a	aegr-um	(aeger, gra, grum) – sick
lat-us	lat-a	lat-um	(latus, a, um) – wide
nig-er	nigr-a	nigr-um	(niger, gra, grum) – black
lib -er	libĕr-a	libĕr-um	(liber, ěra, ěrum) – free

The adjective agrees with the noun in gender, case and number.

Examples of declination:

longus, a, um – long

sing.			pl.		
m	f	n	m	f	n
Nom. long - us	long -a	long -um	Nom. long - i	long -ae	long -a
Gen. long - i	long -ae	long -i	Gen. long -ōrum	long -ārum	long -ōrum
Dat. long -o	long -ae	long -o	Dat. long - is	long -is	long -is
Acc. long - um	long -am	long - um	Acc. long -os	long -as	long -a
Abl. long -o	long -ā	long -o	Abl. long - is	long -is	long -is

sinister, tra, trum – left

sing.

m	f	n
Nom. sinist-er	sinistr-a	sinistr-um

Gen.	sinistr-i sinistr-ae sinistr-i		
Dat.	sinistr-o sinistr-ae sinistr-o		
Acc.	sinistr-um sinistr-am sinistr-um		
Abl.	sinistr-o sinistr-ā sinistr-o		
			pl.
	m	f	n
Nom.	sinistr-i	sinistr-ae	sinistr-a
Gen.	sinistr-ōrum	sinistr-ārum	sinistr-ōrum
Dat.	sinistr-is	sinistr-is	sinistr-is
Acc.	sinistr-os	sinistr-as	sinistr-a
Abl.	sinistr-is	sinistr-is	sinistr-is

Substantivization of adjectives

Substantivisation is the transition of adjectives or other parts of speech to nouns. So, in anatomical terminology the adjectives become substantivized. In this case they have the functions of nouns (some or all) in the sentence, but their adjectival origin is still generally felt. They are divided into wholly substantivized and partially substantivized adjectives. Wholly substantivized adjectives have all the characteristics of nouns, namely the plural form, the genitive case. Partially substantivized adjectives acquire only some of the characteristics of nouns.

intestīnum, i n – intestine
 caecum, i n (typhlon, G.) – caecum
 rectum, i n (proctos, G.) – rectum
 duodēnum, i n – duodenum
 ileum, i n – ileum
 jejūnum, i n – jejunum
 colon, i n – colon
 conjunctiva, ae f – conjunctiva

N.B.! Besides, some terms are still used with the noun:

intestīnum crassum – large intestine
 intestīnum tenue – small intestine

References: Compulsory

Practicing.

Reading vocabulary on pp. 54-55. Doing a task on p. 54.

Read and translate:

1. Medulla ossea rubra et flava est (is). – Osseous medulla (bone marrow) is red and yellow.
2. Fascia propria sive profunda e tela fibrōsa compacta constat. – The proper or deep fascia consists of compact fibrous tissue.
3. Nervus opticus, vagus, trigemīnus. – Optical, vague, triple nerve.
4. Ramus dexter arteriae hepaticae propriae. – Right branch of proper hepatic artery.

5. Oculi magni aut parvi sunt, plerumque oblongi, raro rotundi. – There are big or small eyes, mostly oblong, seldom round.

Doing an exercise 1, p. 60. A teacher controls the reading and corrects the answers.

At the end of the class we recommend to read information from a section “Do you know that...” p. 61.

III. Заключна частина заняття:

Подача домашнього завдання:

- to read § 34-40;
- to memorize vocabulary for a dictation pp. 54, 55, 58, 59; professional medical expressions p. 59;
- to copy § 36, 38;
- to do exercises 2-7 pp. 60-61.

Підведення підсумків, виставлення оцінок.

Do you have any questions? No questions, fine. Our class is over. Have a nice time. See you next week. Valete, studiosi! – Vale(te), magistra!

**SUBMODULE 3. SYSTEMATIC STUDY OF THE NOUNS OF THE 3RD, 4TH
AND 5TH DECLENSIONS, THE ADJECTIVES OF THE 3RD DECLENSION,
AND THE DEGREES OF COMPARISON OF ADJECTIVES
IN MEDICAL TERMINOLOGY**

THEME 9

Тема заняття: The 3rd declension of nouns. General information. Three types of nouns. - 2 год.

Методичне забезпечення заняття:

Основна література:

1. The Latin Language and Medical Terminology Basics : textbook / L.Yu. Smolska [et al.] ; ed. by.: L.Yu. Smolska. – 4th ed. – Kyiv : Medicine, 2018. – 400 p.
2. Demchenko O. The Latin Language and the Fundamentals of Medical terminology : Manual / O. Demchenko, M. Zakaliuzhnyi. – Ternopil : Ukrmedknyha, 2004. – 284 p.
3. Latin Language for Students of Dental Faculties = Lingua Latina ad Usam Stomatologiae Studentium : textbook / O.M. Bieliaieva, V.H. Synytsia, L.Yu. Smolska et al.; edited by O.M. Bieliaieva. – Kyiv : AUS Medicine Publishing, 2018. – 488 p.
4. Latin and Fundamentals of Medical Terminology : Handbook for the Ist year English-Speaking Students of the Medical Faculties / comp. : T. Titiyevska, O. Gordiyenko, A. Kulichenko, M. Martianova. – Zaporizhzhia : ZSMU, 2016. – 141 p.
5. The Latin Language and Medical Terminology. Quizzes and Tasks for Practical Skills Evaluation for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction, specialty 222 “General Medicine” = Латинська мова та медична термінологія. Зб. завд. для самот. роб. та завд. для перев. практ. навич. у студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів спец. 222 “Медицина” / T. Titiyevska, O. Gordiyenko, A. Kulichenko. – Zaporizhzhia : [ZSMU], 2019. – 79 p.
6. The Latin Language and Medical Terminology. Human Anatomy : Training Manual for Self-Study for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction (Specialty 222 “General Medicine”) = Латинська мова та медична термінологія. Анатомія людини : навч. посіб. для самот. роботи студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів (спец. 222 “Медицина”) / T. Titiyevska, A. Svitlytsky, O. Gordiyenko, A. Kulichenko, O. Pashko. – Zaporizhzhia: [ZSMU], 2019. – 115 p.
7. The Latin Language and Medical Terminology. Histological Terminology. Training Manual for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction (Specialty 222 “General Medicine”) = Латинська мова та медична термінологія. Гістологічна термінологія : навч. посіб. для самот. роботи студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів (спец. 222 “Медицина”) / Т.

Titiiyevska, O. Gordiyenko, A. Kulichenko, T. Gromokovska, O. Pashko. – Zaporizhzhia : [ZSMU], 2019. – 99 p.

Додаткова література:

1. Fałdrowicz W. Lingua Latina pro usu medico / W. Fałdrowicz, Z. Grech-Żmilewska. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2004. – 214 s.

2. Kołodziej A. Lingua Latina medicinalis / A. Kołodziej, S. Kołodziej. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2008. – 108 s.

3. Olędzka B. Latin in Medicine. Course for medical students / B. Olędzka. – Warszawa : Oficyna Wydawnicza WUM, 2013. – 234 s.

Мета заняття:

Практична:

- Повторення та закріплення вивченого матеріалу з теми “Прикметники I групи”;
- Навчити визначати іменники III відміни;
- Навчити визначати тип іменників III відміни;
- Навчити узгоджувати прикметники I-II відмін з іменниками III відміни;
- Навчити перекладати латинські речення;
- Активізація пасивного словникового запасу студентів у запозиченнях з латинської мови та інтернаціоналізмах – похідних від латинської мови.

Розвиваюча:

- Розвиток пам'яті (зорової та слухової);
- Розвиток фонетичних вмінь та навичок.

Виховна:

- Прищеплювати інтерес до вивчення до латинської мови.

План заняття

I. Вступна частина – організаційний момент (5 хв)

II. Основна частина:

1. Повторення вивченого матеріалу, перевірка домашнього завдання (25-30 хв).

2. Пояснення нового матеріалу та виконання тренувальних вправ з теми (45 хв).

III. Заключна частина – підведення підсумків заняття, подача домашнього завдання (5 хв).

Хід заняття

I. Вступна частина – організаційний момент:

- привітання *Salvete, studiosi!* – *Salve(te), magistra!*
- перевірка відсутніх;
- фонетична зарядка:

Ut medicīna, sic et veritas saepe aspēra est. – Medicine and truth sometimes can be sharp.

Medīcus amīcus et servus aegrotōrum est. – Doctor is a friend and a slave of a patient.

Bona valetūdo melior est. – Good health is above wealth.

Hygiene am īca valetudīnis. – Hygiene is a friend of health.

Vis medicatrix natūrae. – Healing power of nature.

Tempus omnia sanat. – Time cures all things.

Optī mum est pati quod emendāri nequit. – What cannot be cured must be endured.

Optimum medicamentum quies est. – Quietness is the best medicine.

II. Основна частина

1. Homework checking:

- revision of the material § 34-40;
- checking exercises 2-7 pp. 60-61;
- a dictation pp. 54, 55, 58, 59; professional medical expressions p. 59;
- a quiz.

Variant 1

1. Coordinate adjective and noun (dictionary forms are given), decline:

optic nerve (nervus, i m + opticus, a, um)

2. Translate into English the following anatomical terms with prepositions:

per colon transversum

cum membrana introssea

sub ligamento lato

3. Translate into English the following anatomical terms:

organa oculi accessoria

tunica conjunctiva palpebrarum

4. Translate into Latin the following anatomical terms:

right optic nerve

squamous sutures

Variant 2

1. Coordinate adjective and noun (dictionary forms are given), decline:

internal organ (organon, i n + internus, a, um)

2. Translate into English the following anatomical terms with prepositions:

cum nodulis lymphaticis

super scapulam dextram

ad nervum opticum

3. Translate into English the following anatomical terms:

tunica mucosa oesophagi

collum anatomicum brachii

4. Translate into Latin the following anatomical terms:

internal capsule
right optic nerve

Variant 3

1. Coordinate adjective and noun (dictionary forms are given), decline:

long ligament (ligamentum, i n + longus, a, um)

2. Translate into English the following anatomical terms with prepositions:

in costas spurias
post atrium sinistrum
cum fossa pterygoidea

3. Translate into English the following anatomical terms:

ampulla intestini crassi
nodi lymphatici profundi

4. Translate into Latin the following anatomical terms:

palatine uvula
oblongatal medulla

2. Explanation of the new material, using the tables on the blackboard.

The nouns of the 3rd declension

The third declension includes the nouns of masculine, feminine and neuter genders that end in -is in Gen. Sing. In Nom. Sing. each gender has a number of different endings.

The nouns of the third declension fall under three groups according to their declensional endings: consonant, vowel and mixed. The grammatical stem of the noun of the third declension is identified according to the form of Gen. Sing. having omitted the ending -is.

	<i>Nom. Sing.</i>	<i>Gen. Sing.</i>	<i>Gr. stem</i>
cortex, icis m – cortex	cortex	cortic -is	cortic-
foramen, inis n – hole	foramen	foramin -is	foramin-

The nouns of the masculine and feminine genders are declined identically but the nouns of the neuter gender are declined according to the rule of neuter gender. One should differ nouns which have an equal number of syllables (in Nom. and Gen. Sing.) and nouns which have one syllable more (in Gen. Sing.).

The declension endings of the nouns of the third declension

Case	Singularis	Pluralis
	<i>m f n</i>	<i>m f n</i>
Nom.	different endings	-es for <i>m, f</i> ; -a (ia) for <i>n</i>
Gen.	-is	-um (-ium)
Dat.	-i	-ibus
Acc.	-em for <i>m, f</i> ; <i>n</i> =Nom.	-es for <i>m, f</i> ; <i>n</i> =Nom.
Abl.	-e (i)	-ibus

All nouns of the 3rd declension are divided into three groups: consonant type, vowel type and mixed type. In order to determine the type of particular noun it should be cleared up whether it is equisyllabic or non-equisyllabic.

Equisyllabic nouns in Nom.sing. and Gen.sing. have the same number of syllables:

canalis, is *m*; auris, is *f*; naris, is *f*.

Non-equisyllabic nouns have in Gen.sing. one extra syllable than in Nom.sing., e.g.: pars, partis *f*; dens, dentis *m*; margo, ĩnis *m*.

So, the type of declining is determined by:

- either equisyllabic property on non-equisyllabic one;
- a number of consonants at the end of the stem.

The consonant group

The consonant type of the declination includes the **non-equisyllabic nouns** of three genders the grammatical stem of which ends in **one consonant**.

Declension Pattern
flos, floris, m – flower

Case	Singularis	Pluralis
Nom.	flos	flor-es
Gen.	flor-is	flor-um
Dat.	flor-i	flor-ibus
Acc.	flor-em	flor-es
Abl.	flor-e	flor-ibus

Declension Pattern
cartilāgo, ĩnis f – cartilage

Case	Singularis	Pluralis
Nom.	cartilago	cartilagĩn-es
Gen.	cartilagĩn-is	cartilagĩn-um
Dat.	cartilagĩn-i	cartilagĩn-ibus
Acc.	cartilagĩn-em	cartilagĩn-es
Abl.	cartilagĩn-e	cartilagĩn-ibus

Declension Pattern
forāmen, ĭnis n – foramen

<i>Case</i>	<i>Singularis</i>	<i>Pluralis</i>
Nom.	foramen	foramĭna
Gen.	foramĭn-is	foramĭn-um
Dat.	foramĭn-i	foramĭn-ĭbus
Acc.	foramen	foramĭna
Abl.	foramĭn-e	foramĭn-ĭbus

The vowel group

Nouns of the neuter gender ending in -e, -al, -ar in Nom. Sing. are declined according to the vowel type of the 3rd declension.

Animal, alis n – animal.

Calcar, aris n – spur.

Rete, is n – net.

In contradistinction to declensional endings of the consonant type nouns declined according to the vowel type have the following peculiarities:
Abl. Sing. -i (instead of -e); Gen. Plur. -ium (instead of -um)
Nom. and Acc. -ia (instead of -a).

Declension Pattern
animal, alis n – animal

<i>Case</i>	<i>Singularis</i>	<i>Pluralis</i>
Nom.	animal	animal-ia
Gen.	animal-is	animal-ium
Dat.	animal-i	animal-ĭbus
Acc.	animal	animal-ia
Abl.	animal-i	animal-ĭbus

N.B.! The noun of Greek origin *hepar, atis n* – liver is declined according to the consonant type.

The mixed group

The nouns which are declined according to the mixed type of 3rd declension:

1) **the equisyllabic nouns** of the masculine and feminine gender ending in -es, -is in Nom. Sing.

Canalis, is m – canal.

Auris, is f – ear.

2) **the non-equisyllabic nouns** of all genders if their stems end in **two consonants**.

Dens, dentis m – tooth.

Pars, partis f – part.

Os, ossis n – bone.

The nouns which are declined according to the mixed type have the ending – ium in Gen. Plur. and the ending of the consonant type in the rest cases.

*Declension Pattern
pars, partis f – part*

<i>Case</i>	<i>Singularis</i>	<i>Pluralis</i>
Nom.	pars	par-es
Gen.	part-is	par-ium
Dat.	part-i	par-ibus
Acc.	part-em	par-es
Abl.	part-e	par-ibus

*Declension Pattern
os, ossis n – bone*

<i>Case</i>	<i>Singularis</i>	<i>Pluralis</i>
Nom.	os	oss-a
Gen.	oss-is	oss-ium
Dat.	oss-i	oss-ibus
Acc.	os	oss-a
Abl.	oss-e	oss-ibus

N.B.! The mixed type also contains some equisyllabic nouns that have three consonants in the stem. E.g.: *venter, tris m – belly*. A stem is ventr-.

Some nouns that possess formal features of the mixed type are declined according to the consonant type. E.g.: *mater, tris f – mother, meninx of the brain; pater, tris m – father; juvenis, is m, f – young man, young woman*.

References: Compulsory

Practicing.

Reading vocabulary on pp. 62-63. Doing a task on p. 62.

Read and translate:

1. Sanguis arteriōsus rubro colōre, sanguis venōsus fusco colōre est. – Arterial blood is of red colour, venous blood is of dark colour.
2. Ossa membri superioris. – Bones of the superior extremity.
3. Muscūlus flexor digitōrum quattuor tendīnes habet. – Flexor muscle of the fingers has four tendons.
4. Per laryngem et tracheam aēr in pulmones intrat. – Air enters the lungs through larynx and trachea.
5. Renibus urīna secernitur. – Kidneys secrete the urine.

Doing an exercise 1, p. 66. A teacher controls the reading and corrects the answers.

At the end of the class we recommend to read information from a section “Do you know that...” p. 67.

III. Заключна частина заняття:

Подача домашнього завдання:

- to read § 41-45;
- to memorize vocabulary for a dictation pp. 62-63;
- to do exercises 2-7 pp. 66-67.

Підведення підсумків, виставлення оцінок.

Do you have any questions? No questions, fine. Our class is over. Have a nice time. See you next week. Valete, studiosi! – Vale(te), magistra!

THEME 10

Тема заняття: The 3rd declension of nouns. Masculine gender. Exceptions. Names of muscles. - 2 год.

Методичне забезпечення заняття:

Основна література:

1. The Latin Language and Medical Terminology Basics : textbook / L.Yu. Smolska [et al.] ; ed. by.: L.Yu. Smolska. – 4th ed. – Kyiv : Medicine, 2018. – 400 p.

2. Demchenko O. The Latin Language and the Fundamentals of Medical terminology : Manual / O. Demchenko, M. Zakaliuzhnyi. – Ternopil : Ukrmedknyha, 2004. – 284 p.

3. Latin Language for Students of Dental Faculties = Lingua Latina ad Usum Stomatologiae Studentium : textbook / O.M. Bieliaieva, V.H. Synytsia, L.Yu. Smolska et al.; edited by O.M. Bieliaieva. – Kyiv : AUS Medicine Publishing, 2018. – 488 p.

4. Latin and Fundamentals of Medical Terminology : Handbook for the Ist year English-Speaking Students of the Medical Faculties / comp. : T. Titiyevska, O. Gordiyenko, A. Kulichenko, M. Martianova. – Zaporizhzhia : ZSMU, 2016. – 141 p.

5. The Latin Language and Medical Terminology. Quizzes and Tasks for Practical Skills Evaluation for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction, specialty 222 “General Medicine” = Латинська мова та медична термінологія. Зб. завд. для самост. роб. та завд. для перев. практ. навич. у студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів спец. 222 “Медицина” / Т. Titiyevska, О. Gordiyenko, А. Kulichenko. – Zaporizhzhia : [ZSMU], 2019. – 79 p.

6. The Latin Language and Medical Terminology. Human Anatomy : Training Manual for Self-Study for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction (Specialty 222 “General Medicine”) = Латинська мова та медична термінологія. Анатомія людини : навч. посіб. для самост. роботи студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів (спец. 222 “Медицина”) / Т. Titiyevska, А. Svitlytsky, О. Gordiyenko, А. Kulichenko, О. Pashko. – Zaporizhzhia: [ZSMU], 2019. – 115 p.

7. The Latin Language and Medical Terminology. Histological Terminology. Training Manual for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction (Specialty 222 “General Medicine”) = Латинська мова та медична термінологія. Гістологічна термінологія : навч. посіб. для самост. роботи студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів (спец. 222 “Медицина”) / Т. Titiyevska, О. Gordiyenko, А. Kulichenko, Т. Gromokovska, О. Pashko. – Zaporizhzhia : [ZSMU], 2019. – 99 p.

Додаткова література:

1. Fałdrowicz W. Lingua Latina pro usu medico / W. Fałdrowicz, Z. Grech-Żmilewska. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2004. – 214 s.

2. Kołodziej A. *Lingua Latina medicinalis* / A. Kołodziej, S. Kołodziej. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2008. – 108 s.

3. Olędzka B. *Latin in Medicine. Course for medical students* / B. Olędzka. – Warszawa : Oficyna Wydawnicza WUM, 2013. – 234 s.

Мета заняття:

Практична:

- Повторення та закріплення вивченого матеріалу з теми “Іменники III відміни”;
- Навчити за закінченням Nom. sing. визначати рід іменників;
- Навчити узгоджувати прикметники I-II відмін з іменниками чоловічого роду III відміни;
- Навчити утворювати назви м’язів за їх функціями;
- Навчити перекладати латинські речення;
- Активізація пасивного словникового запасу студентів у запозиченнях з латинської мови та інтернаціоналізмах – похідних від латинської мови.

Розвиваюча:

- Розвиток пам’яті (зорової та слухової);
- Розвиток фонетичних вмінь та навичок.

Виховна:

- Прищеплювати інтерес до вивчення до латинської мови.

План заняття

I. Вступна частина – організаційний момент (5 хв)

II. Основна частина:

1. Повторення вивченого матеріалу, перевірка домашнього завдання (25-30 хв).

2. Пояснення нового матеріалу та виконання тренувальних вправ з теми (45 хв).

III. Заключна частина – підведення підсумків заняття, подача домашнього завдання (5 хв).

Хід заняття

I. Вступна частина – організаційний момент:

- привітання *Salvete, studiosi!* – *Salve(te), magistra!*
- перевірка відсутніх;
- фонетична зарядка:

Labor homīnem firmat. – The labour strengthens the human being.

Dura lex, sed lex. – The law is harsh but the law should prevail.

Homo ornat locum, non locus homīnem. – The man decorates the place, not the place decorates the man.

Honōres mutant mores. – Honour changes manners.

Honōris causa. – For the sake of honour.

Pro mundi beneficio. – For the benefit of the world.

II. Основная часть

1. Homework checking:

- revision of the material § 34-40;
- checking exercises 2-7 pp. 60-61;
- a dictation pp. 54, 55, 58, 59; professional medical expressions p. 59;
- a quiz.

Variant 1

1. Define the group of the following nouns (consonant, vowel, mixed) and their stems:

dens, dentis m (tooth), paries, etis m (wall), animal, alis n.

2. Translate into English the following anatomical terms with prepositions:

per parietem

cum dentibus

pro animalibus

3. Translate into English the following anatomical terms:

radix dentis canini

sanguis arteriosus

4. Translate into Latin the following anatomical terms:

skin of the forehead

right lung

Variant 2

1. Define the group of the following nouns (consonant, vowel, mixed) and their stems:

flos, oris m (flower), larynx, yngis m (larynx), exemplar, aris n (example).

2. Translate into English the following anatomical terms with prepositions:

cum floribus

sub laryngem

ad exemplar

3. Translate into English the following anatomical terms:

corpus unguis

tuberositas ossis cuboidei

4. Translate into Latin the following anatomical terms:

apex of root of tooth

pars pelvina

Variant 3

1. Define the group of the following nouns (consonant, vowel, mixed) and their stems:

pulvinar, aris n (pillow), margo, inis m (margin, edge), unguis, is f (nail).

2. Translate into English the following anatomical terms with prepositions:

in pulvinari

e tendinibus

apud unguem

3. Translate into English the following anatomical terms:

foramen apicis dentis

margo superior pyramidis

4. Translate into Latin the following anatomical terms:

joint of head of rib

pubic symphysis

2. Explanation of the new material, using the tables on the blackboard.

The masculine nouns of the 3rd declension

Masculine nouns of the 3rd declension possess the following endings:

<i>Nom. Sing</i>	<i>Gen. sing</i>	<i>Example</i>	
		<i>Latin</i>	<i>English</i>
-os	-ōris	<i>flos, floris m</i>	<i>flower</i>
-or	-ōris	<i>tumor, ōris m</i>	<i>tumour</i>
-o (except -io, -do, -go)	-ōnis -īnis	<i>pulmo, ōnis m</i> <i>homo, īnis m</i>	<i>lung</i> <i>human being</i>
-es (non-equisyllabic)	-ītis -ētis -ēdis	<i>poples, ītis m</i> <i>paries, ētis m</i> <i>pes, pedis m</i>	<i>poplite</i> <i>wall</i> <i>foot</i>
-ex	-īcis	<i>cortex, īcis m</i>	<i>cortex, bark</i>
-er	-ēris -ēris -tris	<i>vomer, ēris m</i> <i>ureter, ēris m</i> <i>venter, tris m</i>	<i>vomer</i> <i>ureter</i> <i>venter, belly (of muscle), abdomen</i>

Exeptions of the gender:

gaster, tris f – stomach

mater, tris f – mother, layer

quies, ētis f – quietness

lex, legis f – law

arbor, ōris f – tree

cor, cordis n – heart

os, ossis n – bone

os, oris n – mouth
 cadaver, ěris n – dead body, corpse
 Papaver, ěris n – poppy
 Piper, ěris n – pepper
 tuber, ěris n – tuber

N.B.! 1. In anatomical names **dura mater** – the outermost covering of the brain and **pia mater** – the innermost covering of the brain – the adjective precedes the noun. They are exeptions.

2. The names of specialists that end in -er belong to the 2nd declension, e.g.:
 geriater, tri m – geriatrician; paediatler, tri m – pediatrician; psychiater, tri m – psychiatrist.

**The masculine nouns of the 3rd declension used in anatomical nomenclature.
 Names of muscles.**

In the anatomical terminology, especially in the section of myology, the names of the muscles are widely used according to their functions.

Pay attention to the following:

1) in the Latin version, these names are always used with the word “musculus” in the first place and with a noun that denotes its function.

For example: levator muscle

Nom.sing. musculus levator

Nom.pl. musculi levatōres;

2) the majority of Latin names for muscles according to their functions are formed by suffix **-or** in Nom.sing. and **-ōris** in Gen.sing. (retaining the preceding consonant). For example: levator, ōris m.

3) there are some names of muscles of Greek origin with the ending -er:

musculus cremaster – cremaster muscle

musculus masseter – masseter muscle

musculus sphincter – sphincter muscle

If the name of a muscle is followed by the anatomical structure where it functions, one needs to use such a scheme:

musculus	noun that
or musculi	+ specifies
its function	
Nom. sing/ pl.	

muscūli rotatōres

name	of
anatomical	
structure	where
the	muscle
functions	

cervīcis

If these muscles differ in shape (long, short) or in position (deep, superficial), then the structure of the anatomical term will be as follows:

musculus noun that
or musculi + specifies
its function
Nom. sing/ pl.

name of
anatomical
structure where
the muscle
functions
Gen. sing/ pl.

adjective that
specifies size, form
and location of the
muscle
Nom. sing/ pl.

musculus flexor

digitorum

longus

N.B.!

1. There are some names of muscles that are used only in plural:

musculi arrectores pilorum – arrector muscles of hair;

musculi rotatores cervicis – rotator muscles of neck;

musculi rotatores thoracis – rotator muscles of thorax.

2. According to their function some names of muscles are exceptions to their grammatical structure:

musculus opponens digiti minimi – opposing muscle of little finger;

musculus opponens pollicis – opposing muscle of thumb;

musculus suspensorius duodeni – suspensory muscle of duodenum.

References: Compulsory

Practicing.

Reading vocabulary on p. 69. Doing a task on p. 69.

Read and translate:

1. Pulmōnes sunt orgāna respiratoria. – Lungs are respiratory organs.

2. Musculus sphincter ani internus et externus. – Internal and external sphincter muscle of anus.

3. Numērus radīcum dentium varius est. – Number of dental roots are different.

4. Studiōsi rete calcaneum spectant. – Students see calcaneal rete (network).

Doing exercises 1-2, p. 71-72. A teacher controls the reading and corrects the answers.

At the end of the class we recommend to read information from a section “Do you know that...” p. 72.

III. Заключна частина заняття:

Подача домашнього завдання:

- to read § 41-45;

- to memorize vocabulary for a dictation pp. 62-63;

- to do exercises 2-7 pp. 66-67.

Підведення підсумків, виставлення оцінок.

Do you have any questions? No questions, fine. Our class is over. Have a nice time.

See you next week. Valete, studiosi! – Vale(te), magistra!

THEME 11

**Тема заняття: The 3rd declension of nouns. Feminine gender. Exceptions.
- 2 год.**

Методичне забезпечення заняття:

Основна література:

1. The Latin Language and Medical Terminology Basics : textbook / L.Yu. Smolska [et al.] ; ed. by.: L.Yu. Smolska. – 4th ed. – Kyiv : Medicine, 2018. – 400 p.

2. Demchenko O. The Latin Language and the Fundamentals of Medical terminology : Manual / O. Demchenko, M. Zakaliuzhnyi. – Ternopil : Ukrmedknyha, 2004. – 284 p.

3. Latin Language for Students of Dental Faculties = Lingua Latina ad Usum Stomatologiae Studentium : textbook / O.M. Bieliaieva, V.H. Synytsia, L.Yu. Smolska et al.; edited by O.M. Bieliaieva. – Kyiv : AUS Medicine Publishing, 2018. – 488 p.

4. Latin and Fundamentals of Medical Terminology : Handbook for the 1st year English-Speaking Students of the Medical Faculties / comp. : T. Titiyevska, O. Gordiyenko, A. Kulichenko, M. Martianova. – Zaporizhzhia : ZSMU, 2016. – 141 p.

5. The Latin Language and Medical Terminology. Quizzes and Tasks for Practical Skills Evaluation for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction, specialty 222 “General Medicine” = Латинська мова та медична термінологія. Зб. завд. для самот. роб. та завд. для перев. практ. навич. у студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів спец. 222 “Медицина” / Т. Titiyevska, O. Gordiyenko, A. Kulichenko. – Zaporizhzhia : [ZSMU], 2019. – 79 p.

6. The Latin Language and Medical Terminology. Human Anatomy : Training Manual for Self-Study for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction (Specialty 222 “General Medicine”) = Латинська мова та медична термінологія. Анатомія людини : навч. посіб. для самот. роботи студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів (спец. 222 “Медицина”) / Т. Titiyevska, A. Svitlytsky, O. Gordiyenko, A. Kulichenko, O. Pashko. – Zaporizhzhia: [ZSMU], 2019. – 115 p.

7. The Latin Language and Medical Terminology. Histological Terminology. Training Manual for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction (Specialty 222 “General Medicine”) = Латинська мова та медична термінологія. Гістологічна термінологія : навч. посіб. для самот. роботи студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів (спец. 222 “Медицина”) / Т. Titiyevska, O. Gordiyenko, A. Kulichenko, T. Gromokovska, O. Pashko. – Zaporizhzhia : [ZSMU], 2019. – 99 p.

Додаткова література:

1. Fałdrowicz W. Lingua Latina pro usu medico / W. Fałdrowicz, Z. Grech-Żmilewska. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2004. – 214 s.

2. Kołodziej A. *Lingua Latina medicinalis* / A. Kołodziej, S. Kołodziej. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2008. – 108 s.

3. Olędzka B. *Latin in Medicine. Course for medical students* / B. Olędzka. – Warszawa : Oficyna Wydawnicza WUM, 2013. – 234 s.

Мета заняття:

Практична:

- Повторення та закріплення вивченого матеріалу з теми “Іменники III відміни чоловічого роду. Назви м’язів”;
- Навчити визначати іменники жіночого роду III відміни;
- Навчити узгоджувати прикметники I-II відмін з іменниками жіночого роду III відміни;
- Навчити перекладати іменники жіночого роду III відміни з іншими іменниками;
 - Навчити перекладати латинські речення;
 - Активізація пасивного словникового запасу студентів у запозиченнях з латинської мови та інтернаціоналізмах – похідних від латинської мови.

Розвиваюча:

- Розвиток пам’яті (зорової та слухової);
- Розвиток фонетичних вмінь та навичок.

Виховна:

- Прищеплювати інтерес до вивчення до латинської мови.

План заняття

I. Вступна частина – організаційний момент (5 хв)

II. Основна частина:

1. Повторення вивченого матеріалу, перевірка домашнього завдання (25-30 хв).

2. Пояснення нового матеріалу та виконання тренувальних вправ з теми (45 хв).

III. Заключна частина – підведення підсумків заняття, подача домашнього завдання (5 хв).

Хід заняття

I. Вступна частина – організаційний момент:

- привітання *Salvete, studiosi!* – *Salve(te), magistra!*
- перевірка відсутніх;
- фонетична зарядка:

Arte et humanitāte, labōre et scientia. – By art and humanity, by labour and science.

Doctrīna multiplex, veritas una. – Different sciences, single truth.

In vino veritas, in aqua sanitas. – In wine there is truth, in water there is health.

Vanitas vanitatum et omnia vanitas. – Vanity of vanities. All is vanity.

Senectus insanabilis morbus est. – Senility is an incurable illness.

* A teacher and students can sing “Gaudeāmus” (See *Appendix II*) instead of aphorisms. This students’ song can be dedicated to the International Student’s Day, which is traditionally celebrated every year on November 17th.

II. Основна частина

1. Homework checking:

- revision of the material § 41-45;
- checking exercises 2-7 pp. 66-67;
- a dictation pp. pp. 62-63;
- a quiz.

Variant 1

1. Define the noun group (consonant, vowel, mixed) and decline:

left foot (sinister, tra, trum – left)

2. Translate the following word combinations with prepositions:

a) **into English:** cum floribus albis, per ureterem

b) **into Latin:** without left lung, near thumbs

3. Translate into English the following anatomical terms:

pia mater cerebri

facies superficialis ossis zygomatici

4. Translate into Latin the following anatomical terms:

major ischiadic tuber

walls of skull

Variant 2

1. Define the noun group (consonant, vowel, mixed) and decline:

cuboid bone (cuboideus, a, um – cuboid)

2. Translate the following word combinations with prepositions:

a) **into English:** e cortice, ad apicem cordis

b) **into Latin:** through the mouth, for heart of human being

3. Translate into English the following anatomical terms:

musculus levator anguli oris

musculus erector indicis longus

4. Translate into Latin the following anatomical terms:

apex of left lung

tuber of upper jaw

Variant 3

1. Define the noun group (consonant, vowel, mixed) and decline:

Healthy human being (man) (sanus, a, um – healthy)

2. Translate the following word combinations with prepositions:

a) into English: e membranis, post buccam

b) into Latin: through the blood vessels, for bronchial asthma

3. Translate into English the following anatomical terms:

ossa digitorum pedis

musculus erector indicis longus

4. Translate into Latin the following anatomical terms:

abductor muscle of the finger

cardiac incisure of lung

2. Explanation of the new material, using the tables on the blackboard.

The feminine nouns of the 3rd declension

The feminine nouns of the 3rd declension have the following endings:

Nom. sing	Gen.sing.	Example
-io	<i>-ōnis</i>	<i>articulatio, ōnis f – joint</i>
-go	<i>-īnis</i>	<i>cartilago, īnis f – cartilage</i>
-do	<i>-īnis</i>	<i>valetudo, īnis f – health</i>
-as	<i>-ātis</i>	<i>extremitas, ātis f – extremity</i>
-is	<i>-is</i>	<i>auris, is f – ear</i>
	<i>-īdis</i>	<i>glottis, īdis f – glottis</i>
-es (equisyllabic nouns)	<i>-is</i>	<i>pubes, is f – pubes</i>
-us	<i>-ūdis</i>	<i>incus, ūdis f – incus</i>
	<i>-ūtis</i>	<i>salus, ūtis f – health, welfare</i>
-s (with a previous consonant)	<i>-ntis</i>	<i>frons, frontis f – forehead</i>
	<i>-rtis</i>	<i>mors, mortis f – death</i>
-x (except -ex)	<i>-īcis</i>	<i>cervix, īcis f – neck</i>
-lx	<i>-lcis</i>	<i>calx, calcis f – heel</i>
-ax	<i>-acis</i>	<i>pax, pacis f – peace</i>
-ux	<i>-ucis</i>	<i>nux, nucis f – nut</i>
-nx	<i>-ngis</i>	<i>meninx, ngis f – meninx</i>

Exceptions

Masculine gender:

axis, is m – axis

margo, īnis m – margin, border, edge

sanguis, īnis m – blood

canālis, is m – canal, channel

tendo, īnis m – tendon

dens, dentis m – tooth

hydrops, ōpis m – dropsy

pons, pontis m – bridge

coccyx, ygis m – coccyx
fornix, ĭcis m – fornix
anthrax, ācis m – anthrax
larynx, ngis m – larynx
pharynx, ngis m – pharynx
thorax, acis m – thorax
atlas, ntis m – atlant
unguis, is m – nail
fons, fontis m – source
coccyx, ŷgis m – coccyx
hallux, ūcis m – great toe
fornix, ĭcis m – fornix
varix, ĭcis m – varix
margo, ĭnis m – margin

Neutral gender:

pancreas, atis – pancreas, abdominal salivary gland
vas, vasis n – vessel
erysipēlas, ātis – erysipelas

N.B.!

1. The following nouns belong to the masculine gender also as an exception:
 - names of anions with the ending -as (Nom. sing), -ātis (Gen.sing), e.g.: sulfas, ātis m – sulphate;
 - names of anions with the ending -is (Nom. sing), -ītis (Gen.sing), e.g.: sulfis, ĭtis m – sulfite.
2. Nouns *fauces, ium f – fauces* and *rhagādes, um f – cracks of the skin* are used only in plural form.

References: Compulsory

Practicing.

Reading vocabulary on p. 73-74. Doing a task on p. 73.

Read and translate:

1. Tuberositas masseterica et tuberositas pterygoidea. – Masseter tuberosity and pterygoid tuberosity.
2. Cartilago cricoidea laryngis. – Cricoid cartilage of larynx.
3. Cutis hominum ex epiderme, e cute propria, sive e corio, e subcūte sive e tela subcutanea constat (consists). – Human skin consists of epidermis, proper skin or corium, underskin or subcutaneous tissue.
4. Creatiōnes cutis pili et unguis sunt. – Creations of skin are hair and nails.
5. In pilo radicem pili, scapum pili apicemque pili sunt. – In hair root there are hairs, hair shaft and hair apex.

Doing an exercise 1, p. 77. A teacher controls the reading and corrects the answers.

At the end of the class we recommend to read information from a section “Do you know that...” p. 78.

III. Заключна частина заняття:

Подача домашнього завдання:

- to read § 49-51;
- to memorize vocabulary for a dictation pp. 73, 74, 75,76; expressions p. 76;
- to do exercises 2-3 pp. 77.

Підведення підсумків, виставлення оцінок.

Do you have any questions? No questions, fine. Our class is over. Have a nice time. See you next week. Valete, studiosi! – Vale(te), magistra!

THEME 12

Тема заняття: The 3rd declension of nouns. Neutral gender. Exceptions. - 2 год.

Методичне забезпечення заняття:

Основна література:

1. The Latin Language and Medical Terminology Basics : textbook / L.Yu. Smolska [et al.] ; ed. by.: L.Yu. Smolska. – 4th ed. – Kyiv : Medicine, 2018. – 400 p.

2. Demchenko O. The Latin Language and the Fundamentals of Medical terminology : Manual / O. Demchenko, M. Zakaliuzhnyi. – Ternopil : Ukrmedknyha, 2004. – 284 p.

3. Latin Language for Students of Dental Faculties = Lingua Latina ad Usum Stomatologiae Studentium : textbook / O.M. Bieliaieva, V.H. Synytsia, L.Yu. Smolska et al.; edited by O.M. Bieliaieva. – Kyiv : AUS Medicine Publishing, 2018. – 488 p.

4. Latin and Fundamentals of Medical Terminology : Handbook for the Ist year English-Speaking Students of the Medical Faculties / comp. : T. Titiyevska, O. Gordiyenko, A. Kulichenko, M. Martianova. – Zaporizhzhia : ZSMU, 2016. – 141 p.

5. The Latin Language and Medical Terminology. Quizzes and Tasks for Practical Skills Evaluation for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction, specialty 222 “General Medicine” = Латинська мова та медична термінологія. Зб. завд. для самот. роб. та завд. для перев. практ. навич. у студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів спец. 222 “Медицина” / T. Titiyevska, O. Gordiyenko, A. Kulichenko. – Zaporizhzhia : [ZSMU], 2019. – 79 p.

6. The Latin Language and Medical Terminology. Human Anatomy : Training Manual for Self-Study for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction (Specialty 222 “General Medicine”) = Латинська мова та медична термінологія. Анатомія людини : навч. посіб. для самот. роботи студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів (спец. 222 “Медицина”) / T. Titiyevska, A. Svitlytsky, O. Gordiyenko, A. Kulichenko, O. Pashko. – Zaporizhzhia: [ZSMU], 2019. – 115 p.

7. The Latin Language and Medical Terminology. Histological Terminology. Training Manual for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction (Specialty 222 “General Medicine”) = Латинська мова та медична термінологія. Гістологічна термінологія : навч. посіб. для самот. роботи студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів (спец. 222 “Медицина”) / T. Titiyevska, O. Gordiyenko, A. Kulichenko, T. Gromokovska, O. Pashko. – Zaporizhzhia : [ZSMU], 2019. – 99 p.

Додаткова література:

1. Fałdrowicz W. Lingua Latina pro usu medico / W. Fałdrowicz, Z. Grech-Żmilewska. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2004. – 214 s.

2. Kołodziej A. *Lingua Latina medicinalis* / A. Kołodziej, S. Kołodziej. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2008. – 108 s.

3. Olędzka B. *Latin in Medicine. Course for medical students* / B. Olędzka. – Warszawa : Oficyna Wydawnicza WUM, 2013. – 234 s.

Мета заняття:

Практична:

- Повторення та закріплення вивченого матеріалу з теми “Іменники III відміни жіночого роду”;
- Навчити визначати іменники середнього роду III відміни;
- Навчити узгоджувати прикметники I-II відмін з іменниками середнього роду III відміни;
- Навчити перекладати іменники середнього роду III відміни з іншими іменниками;
- Навчити перекладати латинські речення;
- Активізація пасивного словникового запасу студентів у запозиченнях з латинської мови та інтернаціоналізмах – похідних від латинської мови.

Розвиваюча:

- Розвиток пам'яті (зорової та слухової);
- Розвиток фонетичних вмінь та навичок.

Виховна:

- Прищеплювати інтерес до вивчення до латинської мови.

План заняття

I. Вступна частина – організаційний момент (5 хв)

II. Основна частина:

1. Повторення вивченого матеріалу, перевірка домашнього завдання (25-30 хв).
2. Пояснення нового матеріалу та виконання тренувальних вправ з теми (45 хв).

III. Заключна частина – підведення підсумків заняття, подача домашнього завдання (5 хв).

Хід заняття

I. Вступна частина – організаційний момент:

- привітання *Salvete, studiosi!* – *Salve(te), magistra!*
- перевірка відсутніх;
- фонетична зарядка:

Mens sana in corpore sano. – A sound mind in a sound body.

Ovem in fronte, lupum in corde gerit. – A wolf in sheep's clothing.

Ubi mel, ibi fel. – No sweet without some bitter.

Lapis offensi ōnis. – The rock on which we split.

Vitae sal amicitia. – Friendship is the salt of life.

II. Основна частина

1. Homework checking:

- revision of the material § 49-51;
- checking exercises 2-3 pp. 77;
- a dictation pp. 73, 74, 75,76; expressions p. 76;
- a quiz.

Variant 1

1. Define the noun group (consonant, vowel, mixed) and decline:

left naris (sinister, tra, trum – left)

2. Translate the following word combinations with prepositions:

a) **into English:** sine dente canino dextro inferiore, per partem internam

b) **into Latin:** fom root of lung, between tendons

3. Translate into English the following anatomical terms:

substantia lentis

canalis nervi hypoglossi

4. Translate into Latin the following anatomical terms:

muscles of thorax

right margin of uterus

Variant 2

1. Define the noun group (consonant, vowel, mixed) and decline:

deep root (profundus, a, um – deep)

2. Translate the following word combinations with prepositions:

a) **into English:** in canale dentis incisivi, sine appendice

b) **into Latin:** inside pelvis, with channel of the upper jaw

3. Translate into English the following anatomical terms:

cartilagine pharyngis

margo superior partis petrosae

4. Translate into Latin the following anatomical terms:

venous blood

apex of root of incisive tooth

Variant 3

1. Define the noun group (consonant, vowel, mixed) and decline:

plane tuberosity (planus, a, um – plane)

2. Translate the following word combinations with prepositions:

a) **into English:** apud cartilagine, ex articulatione pedis

b) **into Latin:** through skin, for region of pelvis

3. Translate into English the following anatomical terms:

apertura pelvis superior

canalis cervicis uteri

4. Translate into Latin the following anatomical terms:

internal surface of pancreas

bones of minor pelvis

2. Explanation of the new material, using the tables on the blackboard.

The neutral nouns of the 3rd declension

Neutral nouns of the 3rd declension have the following endings:

<i>Nom.sing</i>	<i>Gen.sing</i>	<i>Example</i>	<i>Translation</i>
-us	-ōris	corpus, ōris n	body
	-ĕris	glomus, ĕris n	glomus
	-ūris	crus, cruris n	crus
-en	-īnis	foramen, īnis n	foramen
-ar	-āris	calcar, āris n	spur, calcar
	-ātis	hepar, ātis n	liver
-ma	-ātis	trauma, ātis n	trauma
-ut	-ītis	caput, ītis n	head
-ur	-ōris	femur, ōris n	femur
	-ūris	Sulfur, ūris n	sulphur
-al	-alis	animal, alis n	animal
-e	-is	rete, is n	rete, network
-c	-ctis	lac, lactis n	milk
-l	-lis	fel, fellis n	bile, gall

Exceptions.

aden, ĕnis m – gland

ren, renis m – kidney

splen, ēnis m – spleen

pectin, ĭnis m – pecten

lichen, ēnis m – lichen

lien, lienis m – spleen

phren, phrenis f – diaphragm

N.B.! 1. The nouns *viscera, um n* – internal organs and *ilia, ilium n* – lateral portion of the hip bone are used only in plural.

References: Compulsory

Practicing.

Reading vocabulary on p. 80. Doing a task on p. 79.

Read and translate:

1. In capite fibulae apex capitis est. – There is the apex of the head in the head of the fibula.

2. Extremitas superior fibulae caput fibulae format. – Superior extremity of the fibula forms the head of the fibula.

3. Cor centrum systematis sanguinei est. – The heart is the centre of the blood system.

4. Caput hominis, caput animalis, caput insecti varia sunt. – Human head, animal head and insect head are different.

5. Corpus hominis ex capite, trunco et extremitatibus constat. – Human body consists of the head, trunk and extremities.

6. In cavitate abdominis viscera locata sunt: hepar, ventriculus, renes, lien, intestina et cetera. – In abdominal cavity there are such internal organs as the liver, the stomach, kidneys, the spleen, intestines etc.

7. Pectus ab abdomine diaphragmate, membrana musculosa sejungitur. – The chest is separated into the diaphragm abdomen and muscular membrane.

8. In apice radice dentis est foramen apicis dentis. – There is the foramen of the apex of the tooth in the apex of root of the tooth.

Doing an exercise 1, p. 82. A teacher controls the reading and corrects the answers.

At the end of the class we recommend to read information from a section “Do you know that...” p. 83.

III. Заключна частина заняття:

Подача домашнього завдання:

- to read § 52-54;
- to memorize vocabulary for a dictation pp. 80, 81; expressions p. 81;
- to do exercises 2-5 pp. 77.

Підведення підсумків, виставлення оцінок.

Do you have any questions? No questions, fine. Our class is over. Have a nice time. See you next week. Valetе, studiosi! – Vale(te), magistra!

THEME 13

Тема заняття: The peculiarities of the 3rd declension of nouns. - 2 год.

Методичне забезпечення заняття:

Основна література:

1. The Latin Language and Medical Terminology Basics : textbook / L.Yu. Smolska [et al.] ; ed. by.: L.Yu. Smolska. – 4th ed. – Kyiv : Medicine, 2018. – 400 p.

2. Demchenko O. The Latin Language and the Fundamentals of Medical terminology : Manual / O. Demchenko, M. Zakaliuzhnyi. – Ternopil : Ukrmedknyha, 2004. – 284 p.

3. Latin Language for Students of Dental Faculties = Lingua Latina ad Usum Stomatologiae Studentium : textbook / O.M. Bieliaieva, V.H. Synytsia, L.Yu. Smolska et al.; edited by O.M. Bieliaieva. – Kyiv : AUS Medicine Publishing, 2018. – 488 p.

4. Latin and Fundamentals of Medical Terminology : Handbook for the Ist year English-Speaking Students of the Medical Faculties / comp. : T. Titiyevska, O. Gordiyenko, A. Kulichenko, M. Martianova. – Zaporizhzhia : ZSMU, 2016. – 141 p.

5. The Latin Language and Medical Terminology. Quizzes and Tasks for Practical Skills Evaluation for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction, specialty 222 “General Medicine” = Латинська мова та медична термінологія. Зб. завд. для самот. роб. та завд. для перев. практ. навич. у студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів спец. 222 “Медицина” / T. Titiyevska, O. Gordiyenko, A. Kulichenko. – Zaporizhzhia : [ZSMU], 2019. – 79 p.

6. The Latin Language and Medical Terminology. Human Anatomy : Training Manual for Self-Study for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction (Specialty 222 “General Medicine”) = Латинська мова та медична термінологія. Анатомія людини : навч. посіб. для самот. роботи студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів (спец. 222 “Медицина”) / T. Titiyevska, A. Svitlytsky, O. Gordiyenko, A. Kulichenko, O. Pashko. – Zaporizhzhia: [ZSMU], 2019. – 115 p.

7. The Latin Language and Medical Terminology. Histological Terminology. Training Manual for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction (Specialty 222 “General Medicine”) = Латинська мова та медична термінологія. Гістологічна термінологія : навч. посіб. для самот. роботи студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів (спец. 222 “Медицина”) / T. Titiyevska, O. Gordiyenko, A. Kulichenko, T. Gromokovska, O. Pashko. – Zaporizhzhia : [ZSMU], 2019. – 99 p.

Додаткова література:

1. Fałdrowicz W. Lingua Latina pro usu medico / W. Fałdrowicz, Z. Grech-Żmilewska. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2004. – 214 s.

2. Kołodziej A. *Lingua Latina medicinalis* / A. Kołodziej, S. Kołodziej. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2008. – 108 s.

3. Olędzka B. *Latin in Medicine. Course for medical students* / B. Olędzka. – Warszawa : Oficyna Wydawnicza WUM, 2013. – 234 s.

Мета заняття:

Практична:

- Повторення та закріплення вивченого матеріалу з теми “Іменники III відміни середнього роду”;
- Засвоїти особливості відмінювання іменника *vas, vasis n; pelvis, is f*;
- Засвоїти особливості відмінювання іменників на *-sis*;
- Навчити перекладати латинські речення;
- Активізація пасивного словникового запасу студентів у запозиченнях з латинської мови та інтернаціоналізмах – похідних від латинської мови.

Розвиваюча:

- Розвиток пам’яті (зорової та слухової);
- Розвиток фонетичних вмінь та навичок.

Виховна:

- Прищеплювати інтерес до вивчення до латинської мови.

План заняття

I. Вступна частина – організаційний момент (5 хв)

II. Основна частина:

1. Повторення вивченого матеріалу, перевірка домашнього завдання (25-30 хв).

2. Пояснення нового матеріалу та виконання тренувальних вправ з теми (45 хв).

III. Заключна частина – підведення підсумків заняття, подача домашнього завдання (5 хв).

Хід заняття

I. Вступна частина – організаційний момент:

- привітання *Salvete, studiosi!* – *Salve(te), magistra!*
- перевірка відсутніх;
- фонетична зарядка:

Viribus unītis. – Union makes strength

Diagnōsis bona – curatio bona. – Good diagnosis – good cure.

Magna est vis consuetudīnis. – Great is the power of habit.

Credi non potest. – Too good to be true.

Ex ore parvulōrum veritas. – Truth comes out of the mouths of babes and sucklings.

Veritas odium parit. – Truth hurts.

Aetāte sapīmus rectius. – Time brings wisdom.

II. Основна частина

1. Homework checking:

- revision of the material § 52-54;
- checking exercises 2-5 pp. 77;
- a dictation pp. 80, 81; expressions p. 81;
- a quiz.

Variant 1

1. Define the noun group (consonant, vowel, mixed) and decline:

hard pillow (durus, a, um – hard)

2. Translate the following word combinations with prepositions:

a) **into English:** sine foraminibus, per stroma opticum

b) **into Latin:** for right femur, between round foramens

3. Translate into English the following anatomical terms:

diaphragma oris

sulcus corporis callosi

4. Translate into Latin the following anatomical terms:

segmentation of liver

adipous body of cheek

Variant 2

1. Define the noun group (consonant, vowel, mixed) and decline:

long head (longus, a, um – long)

2. Translate the following word combinations with prepositions:

a) **into English:** in glomera carotica, sine foraminibus

b) **into Latin:** inside occiput, with venous network

3. Translate into English the following anatomical terms:

ossa femoris

pars hepatis dextra

4. Translate into Latin the following anatomical terms:

straight muscle of abdomen

fossa of head of femur

Variant 3

1. Define the noun group (consonant, vowel, mixed) and decline:

left crus (sinister, tra, trum – left)

2. Translate the following word combinations with prepositions:

a) **into English:** apud tubera majora, ex rene dextro

b) **into Latin:** through adomen, for minimal foramens

3. Translate into English the following anatomical terms:

foramina venarum cavarum

rete venosum

4. Translate into Latin the following anatomical terms:

arteries of left kidney

bone of right leg (crus)

2. Explanation of the new material, using the tables on the blackboard.

The peculiarities of the 3rd declension nouns

The noun *vas*, *vasis n* – vessel is declined according to the 3rd declension in singular and according to the 2nd declension in Dat. and Abl. pl., instead of -ībus.

	sing.	pl.
Nom.	vas	vas-a
Gen.	vas-is	vas-ōrum
Dat.	vas-i	vas-is
Acc.	vas	vas-a
Abl.	vas-e	vas-is

N.B.! *Vasa vasorum* – vessels of the vessels. These are names of the small arteries and veins located in the walls of large blood vessels that nourish that walls.

The Greek nouns

Borrowings of Greek origin of neutral gender with the ending **-ma** in Nom. sing. and -ātis in Gen. sing. have the ending -is in Dat. and Abl. pl., instead of -ībus. For example: *bregma*, ātis n – vertex, the highest point of the skull; *oedēma*, ātis n – swelling; *symptōma*, ātis n – symptom; *systema*, ātis n – system.

	sing.	pl.
Nom.	prisma	prismāt-a
Gen.	prismāt-is	prismāt-um
Dat.	prismāt-i	prismāt-is
Acc.	prisma	prismāt-a
Abl.	prismāt-e	prismāt-is

N.B.! 1. But there are some nouns that belong to the 1st declension:

forma, ae f – form

gemma, ae f – bud

lacrima, ae f – tear

mamma, ae f – mammary gland

norma, ae f – norm

rima, ae f – cleft

squama, ae f – squama

struma, ae f – goiter

2. The Greek nouns in –ma in almost all cases have the unstressed second syllable, e.g.:

stroma, ātis n – stroma.

The Greek and Latin nouns of feminine gender with the ending -sis (basis, is f, diaphysis, is f, necrosis, is f) have the following peculiarities:

Acc. sing. -im

Abl. sing. -i

Gen. pl. -ium

	sing.	pl.
Nom.	bas-is	bas-es
Gen.	bas-is	bas-ium
Dat.	bas-i	bas-ibus
Acc.	bas-im	bas-es
Abl.	bas-i	bas-ibus

N.B.! Some Latin nouns are declined similarly to the Greek nouns with ending -sis: febris, is f – fever, pelvis, is f – pelvis, tussis, is f – cough, ravis, is f – hoarseness.

References: Compulsory

Practicing.

Reading vocabulary on p. 85. Doing a task on p. 85.

Read and translate:

1. Basis cranii interna et externa. – Internal and external base of the skull.
2. Syndesmōsis est junctūra ossium fibrōsa. – Syndesmosis is the fibrous junction of the bones.
3. Inter cava thorācis et abdominis diaphragma est. – There is the diaphragm between the cavity of the thorax and the abdomen.
4. Morbi systemātis nervōsi varii sunt. – Diseases of the nervous system are different.
5. In stromāte iridis fibrae musculāres sunt. – There are muscular tissues in the stroma of the iris.
6. In ossibus longis corpus, diaphysis et epiphysis distinguuntur. – Diaphysis and epiphysis are distinguished in the long bones of the body.

Doing an exercise 1, p. 88. A teacher controls the reading and corrects the answers.

At the end of the class we recommend to read information from a section “Do you know that...” p. 89.

III. Заключна частина заняття:

Подача домашнього завдання:

- to read § 55-57;
- to memorize vocabulary for a dictation pp. 85, 87; expressions p. 87;
- to do exercises 2-6 pp. 88-89.

Підведення підсумків, виставлення оцінок.

Do you have any questions? No questions, fine. Our class is over. Have a nice time.

See you next week. Valete, studiosi! – Vale(te), magistra!

THEME 14

Тема заняття: The adjectives of the 3rd declension. - 2 год.

Методичне забезпечення заняття:

Основна література:

1. The Latin Language and Medical Terminology Basics : textbook / L.Yu. Smolska [et al.] ; ed. by.: L.Yu. Smolska. – 4th ed. – Kyiv : Medicine, 2018. – 400 p.

2. Demchenko O. The Latin Language and the Fundamentals of Medical terminology : Manual / O. Demchenko, M. Zakaliuzhnyi. – Ternopil : Ukrmedknyha, 2004. – 284 p.

3. Latin Language for Students of Dental Faculties = Lingua Latina ad Usum Stomatologiae Studentium : textbook / O.M. Bieliaieva, V.H. Synytsia, L.Yu. Smolska et al.; edited by O.M. Bieliaieva. – Kyiv : AUS Medicine Publishing, 2018. – 488 p.

4. Latin and Fundamentals of Medical Terminology : Handbook for the Ist year English-Speaking Students of the Medical Faculties / comp. : T. Titiyevska, O. Gordiyenko, A. Kulichenko, M. Martianova. – Zaporizhzhia : ZSMU, 2016. – 141 p.

5. The Latin Language and Medical Terminology. Quizzes and Tasks for Practical Skills Evaluation for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction, specialty 222 “General Medicine” = Латинська мова та медична термінологія. Зб. завд. для самот. роб. та завд. для перев. практ. навич. у студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів спец. 222 “Медицина” / T. Titiyevska, O. Gordiyenko, A. Kulichenko. – Zaporizhzhia : [ZSMU], 2019. – 79 p.

6. The Latin Language and Medical Terminology. Human Anatomy : Training Manual for Self-Study for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction (Specialty 222 “General Medicine”) = Латинська мова та медична термінологія. Анатомія людини : навч. посіб. для самот. роботи студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів (спец. 222 “Медицина”) / T. Titiyevska, A. Svitlytsky, O. Gordiyenko, A. Kulichenko, O. Pashko. – Zaporizhzhia: [ZSMU], 2019. – 115 p.

7. The Latin Language and Medical Terminology. Histological Terminology. Training Manual for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction (Specialty 222 “General Medicine”) = Латинська мова та медична термінологія. Гістологічна термінологія : навч. посіб. для самот. роботи студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів (спец. 222 “Медицина”) / T. Titiyevska, O. Gordiyenko, A. Kulichenko, T. Gromokovska, O. Pashko. – Zaporizhzhia : [ZSMU], 2019. – 99 p.

Додаткова література:

1. Fałdrowicz W. Lingua Latina pro usu medico / W. Fałdrowicz, Z. Grech-Żmilewska. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2004. – 214 s.

2. Kołodziej A. *Lingua Latina medicinalis* / A. Kołodziej, S. Kołodziej. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2008. – 108 s.

3. Ołędzka B. *Latin in Medicine. Course for medical students* / B. Ołędzka. – Warszawa : Oficyna Wydawnicza WUM, 2013. – 234 s.

Мета заняття:

Практична:

- Повторення та закріплення вивченого матеріалу з теми “Особливості іменників III відміни”;
- Навчити розрізняти прикметники II групи;
- Навчити відмінювати прикметники II групи;
- Навчити утворювати терміни з узгодженим означенням;
- Навчити перекладати латинські речення;
- Активізація пасивного словникового запасу студентів у запозиченнях з латинської мови та інтернаціоналізмах – похідних від латинської мови.

Розвиваюча:

- Розвиток пам'яті (зорової та слухової);
- Розвиток фонетичних вмінь та навичок.

Виховна:

- Прищеплювати інтерес до вивчення до латинської мови.

План заняття

I. Вступна частина – організаційний момент (5 хв)

II. Основна частина:

1. Повторення вивченого матеріалу, перевірка домашнього завдання (25-30 хв).

2. Пояснення нового матеріалу та виконання тренувальних вправ з теми (45 хв).

III. Заключна частина – підведення підсумків заняття, подача домашнього завдання (5 хв).

Хід заняття

I. Вступна частина – організаційний момент:

- привітання *Salvete, studiosi!* – *Salve(te), magistra!*
- перевірка відсутніх;
- фонетична зарядка:

Omne initium difficile est. – The beginning is always hard.

Sapientia est regīna, hom īni servit scientia. – Wisdom is a queen, and science serves human being.

Ad cogitandum et agendum homo natus est. – Human being is born to think and act.

Satius est equo labi, quam lingua. – Better the foot slip than the tongue.

Nimia familiaritas parit contemptum. – Familiarity breeds contempt.

Voluntas sine labōre non valet. – Good acts are better than good intentions.

II. Основна частина

1. Homework checking:

- revision of the material § 55-57;
- checking exercises 2-6 pp. 88-89;
- a dictation pp. 85, 87; expressions p. 87;
- a quiz.

Variant 1

1. Coordinate adjective and noun (dictionary forms are given), decline:

lymphatic vessel (lymphaticus, a, um – lymphatic)

2. Translate the following word combinations with prepositions:

a) into English: per prismata, in dosi minima

b) into Latin: without apophysis, near blood vessels

3. Translate into English the following anatomical terms:

diaphragma oris

aponeurosis musculi erectoris

4. Translate into Latin the following anatomical terms:

basis of cranium

deep lymphatic vessel

Variant 2

1. Coordinate adjective and noun (dictionary forms are given), decline:

vitreous stroma (stroma, atis n – stroma: vitreus, a, um – vitreous)

2. Translate the following word combinations with prepositions:

a) into English: cum analysibus, per symphysim pubicam

b) into Latin: above anastomosis, in nervous system

3. Translate into English the following anatomical terms:

syndesmosis cranii

systema respiratorium

4. Translate into Latin the following anatomical terms:

petrous synchondrosis

vessels of vessels

Variant 3

1. Coordinate adjective and noun (dictionary forms are given), decline:

favourable narcosis (narcosis, is f – narcosis, bonus, a, um – favourable)

2. Translate the following word combinations with prepositions:

a) into English: apud systemata majora, ex basi cranii

b) into Latin: through symphysis, for lymphatic system

3. Translate into English the following anatomical terms:

vasa sanguinea auris internae

plasma sanguinis

4. Translate into Latin the following anatomical terms:

nerves of vessels

palatine aponeurosis

2. Explanation of the new material, using the tables on the blackboard.

The adjectives of the 3rd declension.

Adjectives of the second group are declined according to the third declension. They are divided into three categories according to a number of gender endings.

In medical terminology adjectives having two endings more often occur than three endings: the ending -is which is common for the masculine and feminine genders and the ending -e for the neuter gender. For example: naturalis (m, f), naturale (n) – natural.

In the dictionary these adjectives are presented in a contracted way: naturalis, e.

Adjectives having only one ending which is common for all three genders end in -x, -s, -r in Nom. Sing. In the dictionary adjectives having one ending are always presented in the form of Gen. Sing. as well as the nouns of the third declension (but with no indication of a gender!). For example:

simplex, icis – simple;

teres, etis – round;

par, paris – equal.

To find the stem of the adjective having two endings one should remove the ending -is from the form of the feminine gender. For example: parietalis, e, the stem is parietal-; gravis, e, the stem is grav-.

To find the stem of the adjective having one ending one should remove the ending -is from the form of Gen. Sing. For example: simplex, icis, the stem is simplic-; teres, etis, the stem is teret-.

Declension Patterns

I. With Three Endings

celer, ěris, ěre – quick

Case	Singularis	Pluralis
	m f n	m f n
Nom.	celer celĕris celĕre	celĕr-es celĕr-ia
Gen.	celĕr-is	celĕr-ium
Dat.	celĕr-i	celĕr-ĭbus
Acc.	celĕr-em celĕr-e	celĕr-es celĕr-ia
Abl.	celĕr-i	celĕr-ĭbus

II. With Two Endings
frontalis, e – frontal

<i>Case</i>	<i>Singularis</i>		<i>Pluralis</i>	
	<i>m f</i>	<i>n</i>	<i>m f</i>	<i>n</i>
Nom.	frontal-is	frontal-e	frontal-es	frontal-ia
Gen.	frontal-is		frontal-ium	
Dat.	frontal-i		frontal-ibus	
Acc.	frontal-em	frontal-e	frontal-es	frontal-ia
Abl.	frontal-i		frontal-ibus	

III. With One Ending
teres, etis – round

<i>Case</i>	<i>Singularis</i>		<i>Pluralis</i>	
	<i>m f</i>	<i>n</i>	<i>m f</i>	<i>n</i>
Nom.	teres		teret-es	
Gen.	teret-is		teret-ium	
Dat.	teret-i		teret-ibus	
Acc.	teret-em	ter-es	teret-es	teret-ia
Abl.	teret-i		teret-ibus	

- N.B.!** 1. Monosyllabic adjectives with one gender ending should be written completely, e.g.: par, paris – equal.
2. Stem of adjectives with one gender ending is determined by dropping -is from the form of Gen.sing., e.g.: teres, etis – round, where teret- is a stem.

References: Compulsory

Practicing.

Reading vocabulary on pp. 90, 91. Doing a task on p. 90.

Read and translate:

1. Multi termīni anatomīci studiōsi jam noti sunt velut muscūlus gracīlis, muscūlus teres, forāmen mentāle. – Many anatomical terms that students know now are slender muscle, round muscle and mental foramen.
2. Cranium dividitur in cranium cerebrāle et cranium viscerāle. – A skull is divided into cerebral skull and visceral skull.
3. Muscūli levatōres costārum breves et longi sunt. – Levator muscles of the ribs are short and long.
4. Dens molāris permanens primus maxīmus est. – Permanent molar tooth is the greatest first one.

Doing an exercise 1, p. 94. A teacher controls the reading and corrects the answers.

At the end of the class we recommend to read information from a section “Do you know that...” p. 96.

III. Заключна частина заняття:

Подача домашнього завдання:

- to read § 58-62;
- to memorize vocabulary for a dictation pp. 90-91, 92-92; expressions p. 93;
- to copy § 61-62;
- to do exercises 2-6 pp. 94-95.

Підведення підсумків, виставлення оцінок.

Do you have any questions? No questions, fine. Our class is over. Have a nice time. See you next week. Valete, studiosi! – Vale(te), magistra!

THEME 15

Тема заняття: The degrees of comparison of adjectives. - 2 год.

Методичне забезпечення заняття:

Основна література:

1. The Latin Language and Medical Terminology Basics : textbook / L.Yu. Smolska [et al.] ; ed. by.: L.Yu. Smolska. – 4th ed. – Kyiv : Medicine, 2018. – 400 p.

2. Demchenko O. The Latin Language and the Fundamentals of Medical terminology : Manual / O. Demchenko, M. Zakaliuzhnyi. – Ternopil : Ukrmedknyha, 2004. – 284 p.

3. Latin Language for Students of Dental Faculties = Lingua Latina ad Usum Stomatologiae Studentium : textbook / O.M. Bieliaieva, V.H. Synytsia, L.Yu. Smolska et al.; edited by O.M. Bieliaieva. – Kyiv : AUS Medicine Publishing, 2018. – 488 p.

4. Latin and Fundamentals of Medical Terminology : Handbook for the Ist year English-Speaking Students of the Medical Faculties / comp. : T. Titiyevska, O. Gordiyenko, A. Kulichenko, M. Martianova. – Zaporizhzhia : ZSMU, 2016. – 141 p.

5. The Latin Language and Medical Terminology. Quizzes and Tasks for Practical Skills Evaluation for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction, specialty 222 “General Medicine” = Латинська мова та медична термінологія. Зб. завд. для самот. роб. та завд. для перев. практ. навич. у студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів спец. 222 “Медицина” / T. Titiyevska, O. Gordiyenko, A. Kulichenko. – Zaporizhzhia : [ZSMU], 2019. – 79 p.

6. The Latin Language and Medical Terminology. Human Anatomy : Training Manual for Self-Study for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction (Specialty 222 “General Medicine”) = Латинська мова та медична термінологія. Анатомія людини : навч. посіб. для самот. роботи студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів (спец. 222 “Медицина”) / T. Titiyevska, A. Svitlytsky, O. Gordiyenko, A. Kulichenko, O. Pashko. – Zaporizhzhia: [ZSMU], 2019. – 115 p.

7. The Latin Language and Medical Terminology. Histological Terminology. Training Manual for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction (Specialty 222 “General Medicine”) = Латинська мова та медична термінологія. Гістологічна термінологія : навч. посіб. для самот. роботи студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів (спец. 222 “Медицина”) / T. Titiyevska, O. Gordiyenko, A. Kulichenko, T. Gromokovska, O. Pashko. – Zaporizhzhia : [ZSMU], 2019. – 99 p.

Додаткова література:

1. Fałdrowicz W. Lingua Latina pro usu medico / W. Fałdrowicz, Z. Grech-Żmilewska. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2004. – 214 s.

2. Kołodziej A. *Lingua Latina medicinalis* / A. Kołodziej, S. Kołodziej. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2008. – 108 s.

3. Olędzka B. *Latin in Medicine. Course for medical students* / B. Olędzka. – Warszawa : Oficyna Wydawnicza WUM, 2013. – 234 s.

Мета заняття:

Практична:

- Повторення та закріплення вивченого матеріалу з теми “Прикметники III відміни”;
- Навчити розрізняти прикметники вищого та найвищого ступеня порівняння від звичайного ступеня;
- Навчити утворювати Gen.sing. вищого ступеня порівняння;
- Навчити відмінювати прикметники у вищому ступені та узгоджувати їх з іменниками;
- Навчити утворювати ступені порівняння прикметників від різних основ;
- Навчити перекладати ступені порівняння прикметників в латинській анатоμο-гістологічній термінології;
- Навчити перекладати латинські речення;
- Активізація пасивного словникового запасу студентів у запозиченнях з латинської мови та інтернаціоналізмах – похідних від латинської мови.

Розвиваюча:

- Розвиток пам'яті (зорової та слухової);
- Розвиток фонетичних вмінь та навичок.

Виховна:

- Прищеплювати інтерес до вивчення до латинської мови.

План заняття

I. Вступна частина – організаційний момент (5 хв)

II. Основна частина:

1. Повторення вивченого матеріалу, перевірка домашнього завдання (25-30 хв).

2. Пояснення нового матеріалу та виконання тренувальних вправ з теми (45 хв).

III. Заключна частина – підведення підсумків заняття, подача домашнього завдання (5 хв).

Хід заняття

I. Вступна частина – організаційний момент:

- привітання *Salvete, studiosi!* – *Salve(te), magistra!*
- перевірка відсутніх;
- фонетична зарядка:

Spero meliōra. – I hope for better things.

Recta linea est brevissī ma, recta via est tutissīma. – The direct line is the shortest, the straight way is the safest.

Ut quique est doctissimus, ita est modestissimus. – The cleverest is the modest.

Veterrimus homini optimus amicus est. – An old friend is better than two new ones.

Melior est apertus inimicus quam falsus amicus. – Better an open enemy than a false friend.

Vacua vasa plurimum sonant. – Empty vessels make the greatest sound.

Melius est nomen bonum quam magnae divitiae. – A good name is better than riches.

II. Основная часть

1. Homework checking:

- revision of the material § 58-62;
- checking exercises 2-6 pp. 94-95;
- a dictation pp. 90-91, 92-92; expressions p. 93;
- a quiz.

Variant 1

1. Coordinate adjective and noun (dictionary forms are given), decline:

oval foramen (foramen, inis n + ovalis, e)

2. Translate into English the following anatomical terms with prepositions:

per canalem nasolacrimallem

cum margine laterali

3. Translate into English the following anatomical terms:

arteriae gastricae breves

musculus biceps femoris

4. Translate into Latin the following anatomical terms:

right radial muscle

lateral commissure of eyelids

Variant 2

1. Coordinate adjective and noun (dictionary forms are given), decline:

capsular branch (ramus, i n + capsularis, e)

2. Translate into English the following anatomical terms with prepositions:

ex arteria lacrymali

super ligamenta articularia

3. Translate into English the following anatomical terms:

lunula valvulae semilunaris

vasa capillaria

4. Translate into Latin the following anatomical terms:

spinal tract of nerv

spinal ganglia

Variant 3

1. Coordinate adjective and noun (dictionary forms are given), decline:

round ligament (ligamentum, i n + teres, etis)

2. Translate into English the following anatomical terms with prepositions:

in phalangibus distalibus

post arteriam muscularem

3. Translate into English the following anatomical terms:

foramina sacralia

bursae intermusculares musculorum

4. Translate into Latin the following anatomical terms:

visceral surface of spleen

lumbal nerves

2. Explanation of the new material, using the tables on the blackboard.

The degrees of comparison of adjectives

In Latin, qualitative adjectives, like in English, have three degrees of comparison:

positive degree – gradus positivus;

comparative degree – gradus comparativus;

superlative degree – gradus superlativus.

The comparative degree is formed by adding *-ior* to the stem of the adjective suffix *-ior* for masculine and feminine; the suffix *-ius* for the neuter gender. Adjectives in the comparative degree tend to the third declension. These adjectives are declined according to the consonant type of the 3rd declension:

	sing.		pl.	
	m, f	n	m, f	n
Nom.	longior	longius	longiōr -es	longiōr -a
Gen.	longiōr -is		longiōr -um	
Dat.	longiōr -i		longior -ībus	
Acc.	longiōr -em	longius	longiōr -es	longiōr -a
Abl.	longiōr -e		longi or -ībus	

The superlative degree in most adjectives is formed by adding to the stem of the adjective the suffix *-issim-* and generic endings *-us*, *-a*, *-um*. Adjectives in the superlative degree are declined due to the first and second declensions.

<i>Gradus positivus</i>	<i>Gradus comparativus</i>	<i>Gradus superlativus</i>
longus, a, um brevis, e simplex, simplicis	longior, longius brevior, brevius simplicior, simplicius	longissimus, a, um brevissimus, a, um simplicissimus, a, um

The superlative degree of adjectives in -er is formed by adding the suffix -rĭm- and gender endings -us, -a, -um to the form of Nom. sing. masculine gender.

<i>Gradus positivus</i>	<i>Form of Nom. sing. masculine gender</i>	<i>Gradus superlativus</i>
ruber, bra, brum – red	ruber	ruberrĭmus, a, um
saluber, bris, bre – healthy	saluber	saluberrĭmus, a, um

Supletive forms of adjectives

Some adjectives form degrees of comparison incorrectly or from different stems.

Gradus positivus	Gradus comparativus	Gradus superlativus
magnus, a, um – big	major, majus	maximus, a, um
parvus, a, um – small	minor, minus	minimus, a, um
bonus, a, um – good	melior, melius	optĭmus, a, um
malus, a, um – bad	pejor, pejus	pessĭmus, a, um
multus, a, um – multiple	plus, pluris - sing. plures, plura (pluria) – pl.	plurĭmus, a, um

1. A great number of adverbs are formed from adjectives.
2. Certain adverbs can change for degrees of comparison.
3. The degrees of comparison of adverbs are formed in the same way as those of adjectives.

Some adjectives lack a positive degree. These include adjectives with the meaning of space: “front”, ”back”, “lower”, “upper”.

Adverb	Gradus comparativus	Gradus superlativus
ante – before	anterior, anterieus	_____
post – after	posterior, posterius	postrēmus, a, um
supra – above	superior, superius	suprēmus, a, um
infra – below	inferior, inferius	infīmus, a, um
extra – extra	exterior, exterius	extremus, a, um

anterior, anterieus – front

posterior, posterius – back

superior, superius – upper

inferior, inferius – lower

Adjectives having the meaning of the front, back, upper, lower are used in anatomy in the form of a comparative degree, but are translated in the meaning of positive. For example: front surface – facies anterior.

Adjectives in the meaning of “large” and “small” in most cases are also used in the comparative degree, and are translated positive. For example: a large tuberculum – tuberculum majus.

In some terms, the meaning “great” and “small” is taken to be the positive and superlative degree of these adjectives, where the superlative degree is also translated positive.

References: Compulsory

Practicing.

Reading vocabulary on p. 98. Doing a task on p. 97.

Read and translate:

1. Os sacrum skelēti femīnae latius et brevius est quam viri. – The sacral bone of women’s skeleton is wider and shorter than men’s one.

2. Nomīna musculōrum sunt: muscūlus gluteus maxīmus et minīmus, muscūlus latissīmus dorsi, muscūlus tibiālis anterior et posterior. – The names of muscles are the biggest and the smallest gluteal muscle, the widest muscle of dorsum, anterior and posterior tibial muscle.

3. Dentes molāres majōres et latiōres sunt, quam cetēri dentes. – Molar teeth are big and wider than the rest ones.

4. Dens molāris permanens primus maximus est. – The first permanent molar tooth is the biggest.

5. Dentes premolāres minōres sunt, quam ceteri dentes. – Premolar teeth are small than the rest ones.

6. Dens premolāris superior secundus unam radīcem habet. – The second superior premolar tooth has one root.

Doing an exercise 1, p. 100. A teacher controls the reading and corrects the answers.

At the end of the class we recommend to read information from a section “Do you know that...” p. 101.

III. Заключна частина заняття:

Подача домашнього завдання:

- to read § 63-64;
- to memorize vocabulary for a dictation pp. 98, 99; expressions p. 100;
- to do exercises 2-6 pp. 100-101.

Підведення підсумків, виставлення оцінок.

Do you have any questions? No questions, fine. Our class is over. Have a nice time. See you next week. Valete, studiosi! – Vale(te), magistra!

THEME 16

Тема заняття: The 4th and the 5th declensions of nouns. Exceptions. - 2 год.

Методичне забезпечення заняття:

Основна література:

1. The Latin Language and Medical Terminology Basics : textbook / L.Yu. Smolska [et al.] ; ed. by: L.Yu. Smolska. – 4th ed. – Kyiv : Medicine, 2018. – 400 p.

2. Demchenko O. The Latin Language and the Fundamentals of Medical terminology : Manual / O. Demchenko, M. Zakaliuzhnyi. – Ternopil : Ukrmedknyha, 2004. – 284 p.

3. Latin Language for Students of Dental Faculties = Lingua Latina ad Usum Stomatologiae Studentium : textbook / O.M. Bieliaieva, V.H. Synytsia, L.Yu. Smolska et al.; edited by O.M. Bieliaieva. – Kyiv : AUS Medicine Publishing, 2018. – 488 p.

4. Latin and Fundamentals of Medical Terminology : Handbook for the Ist year English-Speaking Students of the Medical Faculties / comp. : T. Titiyevska, O. Gordiyenko, A. Kulichenko, M. Martianova. – Zaporizhzhia : ZSMU, 2016. – 141 p.

5. The Latin Language and Medical Terminology. Quizzes and Tasks for Practical Skills Evaluation for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction, specialty 222 “General Medicine” = Латинська мова та медична термінологія. Зб. завд. для самот. роб. та завд. для перев. практ. навич. у студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів спец. 222 “Медицина” / T. Titiyevska, O. Gordiyenko, A. Kulichenko. – Zaporizhzhia : [ZSMU], 2019. – 79 p.

6. The Latin Language and Medical Terminology. Human Anatomy : Training Manual for Self-Study for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction (Specialty 222 “General Medicine”) = Латинська мова та медична термінологія. Анатомія людини : навч. посіб. для самот. роботи студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів (спец. 222 “Медицина”) / T. Titiyevska, A. Svitlytsky, O. Gordiyenko, A. Kulichenko, O. Pashko. – Zaporizhzhia: [ZSMU], 2019. – 115 p.

7. The Latin Language and Medical Terminology. Histological Terminology. Training Manual for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction (Specialty 222 “General Medicine”) = Латинська мова та медична термінологія. Гістологічна термінологія : навч. посіб. для самот. роботи студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів (спец. 222 “Медицина”) / T. Titiyevska, O. Gordiyenko, A. Kulichenko, T. Gromokovska, O. Pashko. – Zaporizhzhia : [ZSMU], 2019. – 99 p.

Додаткова література:

1. Fałdrowicz W. Lingua Latina pro usu medico / W. Fałdrowicz, Z. Grech-Żmilewska. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2004. – 214 s.

2. Kołodziej A. *Lingua Latina medicinalis* / A. Kołodziej, S. Kołodziej. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2008. – 108 s.

3. Olędzka B. *Latin in Medicine. Course for medical students* / B. Olędzka. – Warszawa : Oficyna Wydawnicza WUM, 2013. – 234 s.

Мета заняття:

Практична:

- Повторення та закріплення вивченого матеріалу з теми “Прикметники вищого та найвищого ступеня порівняння”;
- Навчити відрізняти іменники IV-V відмін;
- Навчити узгоджувати прикметники з іменниками IV-V відмін;
- Навчити орієнтуватися у граматичних формах слів, що складають анатомічний термін;
- Навчити перекладати латинські речення;
- Активізація пасивного словникового запасу студентів у запозиченнях з латинської мови та інтернаціоналізмах – похідних від латинської мови.

Розвиваюча:

- Розвиток пам’яті (зорової та слухової);
- Розвиток фонетичних вмінь та навичок.

Виховна:

- Прищеплювати інтерес до вивчення до латинської мови.

План заняття

I. Вступна частина – організаційний момент (5 хв)

II. Основна частина:

1. Повторення вивченого матеріалу, перевірка домашнього завдання (25-30 хв).

2. Пояснення нового матеріалу та виконання тренувальних вправ з теми (45 хв).

III. Заключна частина – підведення підсумків заняття, подача домашнього завдання (5 хв).

Хід заняття

I. Вступна частина – організаційний момент:

- привітання *Salvete, studiosi!* – *Salve(te), magistra!*
- перевірка відсутніх;
- фонетична зарядка:

Nulla dies sine linea. – Not a day without a line drawn.

Usus magister optimus omnium rerum est. – Practice is the best teacher.

Larga manu. – With an open hand.

Unus dies gradus est vitae. – Each day is a step of life.

Dum vita est, spes est. – There is hope as long as there is life.

Amicus certus in re incerta cernitur. – A friend in need is a friend indeed.

Lapsus calami. – A slip of the pen.

Lapsus linguae. – A slip of the tongue.

II. Основна частина

1. Homework checking:

- revision of the material § 63-64;
- checking exercises 2-6 pp. 100-101;
- a dictation pp. 98, 99; expressions p. 100;
- a quiz.

Variant 1

1. Translate, form comparative and superlative degree, coordinate (agree) with nouns:

short (ligament, tendon, rib)

2. Translate into English the following anatomical terms with prepositions:

apud foramina sacralia anteriora

cum margine posteriore uteri

3. Translate into English the following anatomical terms:

arteriae gastricae breves majores

bursa musculi latissimi dorsi

4. Translate into Latin the following anatomical terms:

superior anterior iliac spine

lateral commissure of anterior eyelid

Variant 2

1. Translate, form comparative and superlative degree, coordinate (agree) with nouns:

simple (joint, artery, nerve)

2. Translate into English the following anatomical terms with prepositions:

per dentem incisivum inferiorem

sine spina tympanica majore

3. Translate into English the following anatomical terms:

margo glandulae suprarenalis superior

musculus thoracis longissimus

4. Translate into Latin the following anatomical terms:

superior right radial muscle

the longest muscle of neck

Variant 3

1. Translate, form comparative and superlative degree, coordinate (agree) with nouns:

great (foramen, muscle, wing)

2. Translate into English the following anatomical terms with prepositions:

ex vestibulo posteriore

inter musculos glutaeos maximos

3. Translate into English the following anatomical terms:

arteriae gastricae breves posteriores

musculus digiti minimi brevis

4. Translate into Latin the following anatomical terms:

the highest nasal concha

superior head of pterygoid muscle

2. Explanation of the new material, using the tables on the blackboard.

The 4th and 5th declension of nouns

The fourth declension of nouns

Nouns referring to the fourth declension are of the masculine and neuter genders that end in -us in Gen. Sing. In Nom. Sing. they have the following gender endings: -us for the nouns of the masculine gender, -u for the nouns of the neuter gender. For example:

fructus, us m – fruit

textus, us m – tissue

meātus, us m – duct

processus, us m – process

sinus, us m – sinus

cornu, us n – corn

genu, us n – knee

Exeptions.

manus, us f – hand

Quercus, us f – oak-tree

acus, us f – needle

Declension Pattern

fructus, us f

<i>Case</i>	<i>Singularis</i>	<i>Pluralis</i>
Nom.	fruct-us	fruct-us
Gen.	fruct-us	fruct-uum
Dat.	fruct-ui	fruct-ībus
Acc.	fruct-um	fruct-us
Abl.	fruct-u	fruct-ībus

N.B.! The noun *arcus, us m* – *arc* in Dat. and Abl. Pl. have the ending -ūbus.

Declension Pattern
cornu, us n

<i>Case</i>	<i>Singularis</i>	<i>Pluralis</i>
Nom.	corn-u	corn-ua
Gen.	corn-us	corn-uum
Dat.	corn-u	corn-ībus
Acc.	corn-u	corn-ua
Abl.	corn-u	corn-ībus

Nouns of the fifth declension

The nouns referring to the fifth declension are those of the feminine gender having the ending -es in Nom. Sing. and -ei in Gen. Sing. For example: *facies*, ei f – face; *superficies*, ei f – surface; *species*, ei f – species.

Exeptions.

dies, ēi m – day

meridies, ēi m – midday

- N.B.!** 1. The noun **dies** may also be of feminine gender if it is used in the meaning “date, time”, for example: **dies certa** – appointed day, but **dies criticus** – crucial day.
2. The noun *species*, **ēi f** in singular is translated as *species*, while the noun *species*, **ērum f** – the medical herbal blend, species.
3. *Sub specie* is translated as *from point of view, under the pretext*.

Declension Pattern
facies, ei f – face

<i>Case</i>	<i>Singularis</i>	<i>Pluralis</i>
Nom.	faci-es	faci-es
Gen.	faci-ēi	faci-ērum
Dat.	faci-ēi	faci-ēbus
Acc.	faci-em	faci-es
Abl.	faci-e	faci-ēbus

References: Compulsory

Practicing.

Reading vocabulary on pp. 103-104. Doing a task on p. 103.

Read and translate:

1. Sinus coronarius cordis. – Coronary sinus of the heart.

2. Arcus aortae prope columnam vertebrālem situs est. – The arc of the aorta is situated near the spinal column.

3. Atrium meātus nasi medii. – Atrium of duct of medium nose.

4. Ductus hepaticus commūnis cum ductu cystico conjungitur. – Common hepatic duct is joined with the cystic duct.

5. Magnum numērum processuum, sinuum, tractuum, ductuumque professor studiōsis explicat. – A professor explains students a large number of processes, sinuses, tracts, ducts.

6. Manus faciem dorsālem et faciem pal mārem habet. – A hand has the dorsal surface and the palmar one.

7. In superficie cutis epidermis est. – There is the epidermis in external surface of the skin.

8. Frons, oculi, nasus, os partes faciēi sunt. – The forehead, eyes, the nose, the mouth are parts of the face.

Doing an exercise 1, p. 107. A teacher controls the reading and corrects the answers.

At the end of the class we recommend to read information from a section “Do you know that...” p. 108.

III. Заключна частина заняття:

Подача домашнього завдання:

- to read § 65-66;
- to memorize vocabulary for a dictation pp. 103, 104, 106; expressions p. 106;
- to do exercises 2-6 pp. 107-108.

Підведення підсумків, виставлення оцінок.

Do you have any questions? No questions, fine. Our class is over. Have a nice time. See you next week. Valetе, studiosi! – Vale(te), magistra!

THEME 17

Тема заняття: Revision. Practical skills. Quiz “Anatomical Terminology”. – 2 год

Методичне забезпечення заняття:

Основна література:

1. The Latin Language and Medical Terminology Basics : textbook / L.Yu. Smolska [et al.] ; ed. by.: L.Yu. Smolska. – 4th ed. – Kyiv : Medicine, 2018. – 400 p.

2. Demchenko O. The Latin Language and the Fundamentals of Medical terminology : Manual / O. Demchenko, M. Zakaliuzhnyi. – Ternopil : Ukrmedknyha, 2004. – 284 p.

3. Latin Language for Students of Dental Faculties = Lingua Latina ad Usum Stomatologiae Studentium : textbook / O.M. Bieliaieva, V.H. Synytsia, L.Yu. Smolska et al.; edited by O.M. Bieliaieva. – Kyiv : AUS Medicine Publishing, 2018. – 488 p.

4. Latin and Fundamentals of Medical Terminology : Handbook for the Ist year English-Speaking Students of the Medical Faculties / comp. : T. Titiyevska, O. Gordiyenko, A. Kulichenko, M. Martianova. – Zaporizhzhia : ZSMU, 2016. – 141 p.

5. The Latin Language and Medical Terminology. Quizzes and Tasks for Practical Skills Evaluation for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction, specialty 222 “General Medicine” = Латинська мова та медична термінологія. Зб. завд. для самот. роб. та завд. для перев. практ. навич. у студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів спец. 222 “Медицина” / Т. Titiyevska, О. Gordiyenko, А. Kulichenko. – Zaporizhzhia : [ZSMU], 2019. – 79 p.

6. The Latin Language and Medical Terminology. Human Anatomy : Training Manual for Self-Study for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction (Specialty 222 “General Medicine”) = Латинська мова та медична термінологія. Анатомія людини : навч. посіб. для самот. роботи студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів (спец. 222 “Медицина”) / Т. Titiyevska, А. Svitlytsky, О. Gordiyenko, А. Kulichenko, О. Pashko. – Zaporizhzhia: [ZSMU], 2019. – 115 p.

7. The Latin Language and Medical Terminology. Histological Terminology. Training Manual for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction (Specialty 222 “General Medicine”) = Латинська мова та медична термінологія. Гістологічна термінологія : навч. посіб. для самот. роботи студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів (спец. 222 “Медицина”) / Т. Titiyevska, О. Gordiyenko, А. Kulichenko, Т. Gromokovska, О. Pashko. – Zaporizhzhia : [ZSMU], 2019. – 99 p.

Додаткова література:

1. Fałdrowicz W. Lingua Latina pro usu medico / W. Fałdrowicz, Z. Grech-Żmilewska. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2004. – 214 s.

2. Kołodziej A. *Lingua Latina medicinalis* / A. Kołodziej, S. Kołodziej. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2008. – 108 s.

3. Olędzka B. *Latin in Medicine. Course for medical students* / B. Olędzka. – Warszawa : Oficyna Wydawnicza WUM, 2013. – 234 s.

Мета заняття:

Практична:

- Повторення та закріплення вивченого матеріалу з теми “Іменники IV-V відмін”;
- Визначити за допомогою підсумкової самостійної роботи рівень засвоєння теоретичного матеріалу з модулю I. “Анатомічна термінологія”;
- Активізація пасивного словникового запасу студентів у запозиченнях з латинської мови та інтернаціоналізмах – похідних від латинської мови.

Розвиваюча:

- Розвиток пам’яті (зорової та слухової);
- Розвиток фонетичних вмінь та навичок.

Виховна:

- Прищеплювати інтерес до вивчення до латинської мови.

План заняття

I. Вступна частина – організаційний момент (5 хв)

II. Основна частина:

1. Повторення вивченого матеріалу, перевірка домашнього завдання (25-30 хв).
2. Написання підсумкової самостійної роботи рівень засвоєння теоретичного матеріалу з модулю I. “Анатомічна термінологія” (45 хв).

III. Заключна частина – підведення підсумків заняття, подача домашнього завдання (5 хв).

Хід заняття

I. Вступна частина – організаційний момент:

- привітання *Salvete, studiosi!* – *Salve(te), magistra!*
- перевірка відсутніх;
- фонетична зарядка:

Experto credite. – Trust only an experienced person.

Homo proponit, sed Deus dispōnit. – Man proposes and God disposes.

Vis est permagna natūrae. – Nature is a powerful force.

Contra vim mortis non est medicāmen in hortis. – No herb grows in the gardens against the power of death.

Cum granō salis. – To speak ironically. (With a grain of salt).

II. Основна частина

1. Homework checking:

– revision of the material § 65-66;

- checking exercises 2-6 pp. 107-108;
- a dictation pp. 103, 104, 106; expressions p. 106;
- a quiz (за бажанням викладача та якщо дозволяє час).

Variant 1

1. Agree adjective with noun (dictionary forms are given), decline:

profound process (processus, us m + profundus, a, um)

2. Translate into English the following anatomical terms with prepositions:

inter cornua

sine facie

sub sinus venarum

3. Translate into English the following anatomical terms:

regio faciei anterior

tractus laterales

4. Translate into Latin the following anatomical terms:

venous arch

fovea of transverse process

Variant 2

1. Coordinate adjective and noun (dictionary forms are given), decline:

plain surface (superficies, ei f + planus, a, um)

2. Translate into English the following anatomical terms with prepositions:

in processibus

ex ductu interno

intra faciem externam

3. Translate into English the following anatomical terms:

facies articularis ossis temporalis

meatus nasalis superior

4. Translate into Latin the following anatomical terms:

surface of spleen

frontal process

Variant 3

1. Coordinate adjective and noun (dictionary forms are given), decline:

lateral horn (cornu, us n + lateralis, e)

2. Translate into English the following anatomical terms with prepositions:

per facies

infra processus pterygoideos

cum cornibus

3. Translate into English the following anatomical terms:

ossa manus

valvula sinus coronarii

4. Translate into Latin the following anatomical terms:

lateral spinothalamic tract

articular network of knee

2. Написання підсумкової самостійної роботи рівень засвоєння теоретичного матеріалу з модулю I. “Анатомічна термінологія” (See *Appendix III*).

III. Заключна частина заняття:

Підведення підсумків, виставлення оцінок.

Do you have any questions? No questions, fine. Our class is over. Have a nice time.

See you next term. Valete, studiosi! – Vale(te), magistra!

APPENDIX

Appendix I

Cards with Latin letters

Aa	Bb	Cc
Dd	Ee	Ff
Gg	Hh	Ii
Jj	Kk	Ll
Mm	Nn	Oo

Pp	Qq	Rr
Ss	Tt	Uu
Vv	Ww	Xx
Yy	Zz	

Gaudeāmus Igitur (So Let Us Rejoice)

Latin	English
<p>Gaudeamus igitur Iuvenes dum sumus.(Twice) Post iucundam iuventutem Post molestam senectutem Nos habebit humus. (Twice)</p>	<p>Let us rejoice, therefore, While we are young. After a pleasant youth After a troubling old age The earth will have us.</p>
<p>Ubi sunt qui ante nos In mundo fuere? Vadite ad superos Transite in inferos Hos si vis videre.</p>	<p>Where are they who, before us, Were in the world? Go to the heavens Cross over into hell If you wish to see them.</p>
<p>Vita nostra brevis est Brevi finietur. Venit mors velociter Rapit nos atrociter Nemini parceretur.</p>	<p>Our life is brief Soon it will end. Death comes quickly Snatches us cruelly To nobody shall it be spared.</p>
<p>Vivat academia! Vivant professores!(Twice) Vivat membrum quodlibet; Vivant membra quaelibet; Semper sint in flore.(Twice)</p>	<p>Long live the academy! Long live the professors! Long live each student; Long live the whole fraternity; For ever may they flourish!</p>
<p>Vivant omnes virgines Faciles, formosae. Vivant et mulieres Tenerae, amabiles, Bonae, laboriosae.</p>	<p>Long live all girls, Easy [and] beautiful! Long live [mature] women too, Tender, lovable, Good, [and] hard-working.</p>
<p>Vivat et res publica et qui illam regit. Vivat nostra civitas, Maecenatum caritas Quae nos hic protegit.</p>	<p>Long live the state as well And he who rules it! Long live our city [And] the charity of benefactors Which protects us here!</p>
<p>Pereat tristitia, Pereant osores. Pereat diabolus, Quivis antiburschius Atque irrisores.</p>	<p>May sadness perish! May haters perish! May the devil perish! And also the opponents of the fraternities And their mockers, too!</p>

<p>Quis confluxus hodie Academicorum? E longinquo convenerunt, Protinusque successerunt In commune forum.</p>	<p>What a gathering of academics is there today? From far away they gathered, Immediately they advanced Into the public forum</p>
<p>Vivat nostra societas, Vivant studiosi; Crescat una veritas Floreat fraternitas Patriae prosperitas.</p>	<p>Long live our fellowship, Long live the students; May truth alone thrive May brotherhood flourish (and) the prosperity of the country.</p>
<p>Alma Mater floreat, Quae nos educavit; Caros et commilitones, Dissitas in regiones Sparsos, congregavit.</p>	<p>May our Alma Mater flourish, Which has taught us; Dear ones and comrades, (and) the scattered into places Various, she congregated.</p>

A teacher and students can sing “Gaudeāmus” instead of aphorisms. This students’ song can be dedicated to the International Student’s Day, which is traditionally celebrated every year on November 17th.

Practical skills. Quiz “Anatomical Terminology”

VARIANT I

I. Translate into English:

1. venae medianae anteriores medullae spinalis
2. processus temporalis ossis zygomatici
3. ligamenta articulationis mandibularis

II. Coordinate adjective and noun (dictionary forms of adjectives are given), decline:

1. caput (brevis, e)
2. canalis (posterior, ius)
3. nervus (petrosus, a, um)

III. Translate into Latin:

1. anterior tubercle of the cervical vertebrae
2. interosseous muscles of the chest
3. fiber of the lens

IV. Translate into Latin the following anatomical terms with prepositions:

1. between the cheeks
2. in veins and arteries
3. with aorta

VARIANT II

I. Translate into English:

1. foramen vertebrale
2. recessus omentalis superior
3. facies renalis

II. Coordinate adjective and noun (dictionary forms of adjectives are given), decline:

1. commissura (posterior, ius)
2. recessus (omentalis, e)
3. margo (liber, bra, brum)

III. Translate into Latin:

1. inferior fascia of the pelvis
2. lumbal ganglia
3. articulations of the bone juncture

IV. Translate into Latin the following anatomical terms with prepositions:

1. in the fold
2. above the lip
3. to the deep sulcus

VARIANT III

I. Translate into English:

1. cavernae corporis spongiosi
2. plexus lingualis systematis lymphatici
3. fissura ligamenti teretis

II. Coordinate adjective and noun (dictionary forms of adjectives are given), decline:

1. vena (posterior, ius)
2. angulus (venosus, a, um)
3. corpus (medullaris, e)

III. Translate into Latin:

1. interphalangeal articulation of the foot
2. trochanteric bursae of the middle gluteal muscle
3. folds of the iris

IV. Translate into Latin the following anatomical terms with prepositions:

1. between segments
2. in tympanic membrane
3. to the cavity

VARIANT IV

I. Translate into English:

1. ligamentum transversum scapulae
2. laminae mediales processuum pterygoideorum
3. musculus depressor septi nasi

II. Coordinate adjective and noun (dictionary forms of adjectives are given), decline:

1. tuber (cinereus, a, um)
2. flexura (superior, ius)
3. dens (molaris, e)

III. Translate into Latin:

1. digital vagines of the foot tendons
2. tubercles of the tooth crown (corona, ae f)
3. inferior horn of the oval fovea

IV. Translate into Latin the following anatomical terms with prepositions:

1. through the apices
2. communicating branches with the facial nerve
3. to the walls of alveoli

VARIANT V

I. Translate into English:

1. musculus dilatator pharyngis
2. nodi lymphatici interpectorales
3. cavitas uteri

II. Coordinate adjective and noun (dictionary forms of adjectives are given), decline:

1. crista (iliacus, a, um)
2. cornu (major, minor)
3. basis (medialis, e)

III. Translate into Latin:

1. accessory thyroid glands
2. tympanic part of temporal bone
3. foramens of the minimal veins

IV. Translate into Latin the following anatomical terms with prepositions:

1. Turkish saddle with hypophysial fossa
2. for the roots of molars
3. from the plates of elastic cartilage

VARIANT VI

I. Translate into English:

1. vagina synovialis tendinum
2. venae medianae medullae spinalis anteriores
3. tuberculum vertebrarum cervicalium

II. Coordinate adjective and noun (dictionary forms of adjectives are given), decline:

1. rete (mirabilis, e)
2. arcus (inferior, ius)
3. linea (albus, a, um)

III. Translate into Latin:

1. lateral abdominal regions
2. posterior surface of the eyelids
3. bones of the pelvis

IV. Translate into Latin the following anatomical terms with prepositions:

1. through the infraorbital opening
2. branch with zygomatic muscle
3. to the corner of the mouth

VARIANT VII

I. Translate into English:

1. bursae intermusculares musculorum gluteorum
2. arteria intercostalis suprema
3. margo superior partis petrosae

II. Coordinate adjective and noun (dictionary forms of adjectives are given), decline:

1. tuberositas (minor, minus)
2. arcus (inferior, ius)
3. systema (nervosus, a, um)

III. Translate into Latin:

1. septum of the cavernous bodies
2. dorsal branches of the hand
3. anterior straight muscle of the abdomen

IV. Translate into Latin the following anatomical terms with prepositions:

1. through mouth
2. from the zygomatic bone
3. an acute pain in the region of the heart

VARIANT VIII

I. Translate into English:

1. septum corporum cavernosorum
2. sinus anales
3. ramus posterior nervi laryngei

II. Coordinate adjective and noun (dictionary forms of adjectives are given), decline:

1. cor (pulmonalis, e)
2. processus (posterior, ius)
3. lamina (transversus, a, um)

III. Translate into Latin:

1. chiasm of the trochlear nerves
2. sacral horns
3. branch of segmentarious bronchus

IV. Translate into Latin the following anatomical terms with prepositions:

1. in the abdominal cavity
2. between the lobules of liver
3. through the intervertebral opening

VARIANT IX

I. Translate into English:

1. chiasma nervorum trochlearium
2. vasa lymphatica
3. facies dentium incisivorum

II. Coordinate adjective and noun (dictionary forms of adjectives are given), decline:

1. ductus (hepaticus, a, um)
2. foramen (major, majus)
3. superficies (medialis, e)

III. Translate into Latin:

1. fibres of the lens
2. posterior long ciliar artery
3. external basis of the cranium

IV. Translate into Latin the following anatomical terms with prepositions:

1. in the body of pancreas
2. though the blood vessels
3. glands without ducts

VARIANT X

I. Translate into English:

1. plicae palatinae transversae
2. fascia diaphragmatis urogenitalis
3. paries vestibularis ductus cochlearis

II. Coordinate adjective and noun (dictionary forms of adjectives are given), decline:

1. sinus (palmaris, e)
2. vas (lymphaticus, a, um)
3. tuba (lateralis, e)

III. Translate into Latin:

1. inferior articular processes
2. sacral dorsal foramens
3. bulb of the posterior horn

IV. Translate into Latin the following anatomical terms with prepositions:

1. behind the zygomatic process
2. through the openings of maxillary sinus
3. to the mucous membrane of the alveolar process

REFERENCES

Compulsory:

1. Demchenko O. The Latin Language and the Fundamentals of Medical terminology : Manual / O. Demchenko, M. Zakaliuzhnyi. – Ternopil : Ukrmedknyha, 2004. – 284 p.

2. Latin and Fundamentals of Medical Terminology : Handbook for the Ist year English-Speaking Students of the Medical Faculties / comp. : T. Titiyevska, O. Gordiyenko, A. Kulichenko, M. Martianova. – Zaporizhzhia : ZSMU, 2016. – 141 p.

3. The Latin Language and Medical Terminology Basics : textbook / L.Yu. Smolska [et al.] ; ed. by.: L.Yu. Smolska. – 4th ed. – Kyiv : Medicine, 2018. – 400 p.

4. The Latin Language and Medical Terminology. Human Anatomy : Training Manual for Self-Study for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction (Specialty 222 “General Medicine”) = Латинська мова та медична термінологія. Анатомія людини : навч. посіб. для самот. роботи студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів (спец. 222 “Медицина”) / T. Titiyevska, A. Svitlytsky, O. Gordiyenko, A. Kulichenko, O. Pashko. – Zaporizhzhia: [ZSMU], 2019. – 115 p.

5. The Latin Language and Medical Terminology. Histological Terminology. Training Manual for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction (Specialty 222 “General Medicine”) = Латинська мова та медична термінологія. Гістологічна термінологія : навч. посіб. для самот. роботи студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів (спец. 222 “Медицина”) / T. Titiyevska, O. Gordiyenko, A. Kulichenko, T. Gromokovska, O. Pashko. – Zaporizhzhia : [ZSMU], 2019. – 99 p.

6. The Latin Language and Medical Terminology. Quizzes and Tasks for Practical Skills Evaluation for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction, specialty 222 “General Medicine” = Латинська мова та медична термінологія. Зб. завд. для самот. роб. та завд. для перев. практ. навич. у студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів спец. 222 “Медицина” / T. Titiyevska, O. Gordiyenko, A. Kulichenko. – Zaporizhzhia : [ZSMU], 2019. – 79 p.

7. The Latin Language and Medical Terminology. Part I. Anatomical Terminology. Training Manual for Self-Study for the First-Year Students of the Medical Faculties with the English Medium of Instruction, Specialty 222 “General Medicine” = Латинська мова та медична термінологія. Ч. I. Анатомічна термінологія : навч. посіб. для самот. роботи студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів спец. 222 “Медицина” / T. Titiyevska, O. Gordiyenko, A. Kulichenko, M. Martianova. – Zaporizhzhia : [ZSMU], 2019. – 114 p.

Supplementary:

1. Eroschenko V. DiFiore’s Atlas of Histology : with Functional Correlations (Atlas of Histology (Di Fiore’s)) / V. Eroschenko. – Twelfth, North American Edition. – Baltimore : LWW, 2012. – 624 p.

2. Fałdrowicz W. *Lingua Latina pro usu medico* / W. Fałdrowicz, Z. Grech-Żmielewska. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2004. – 214 s.
3. Kołodziej A. *Lingua Latina medicinalis* / A. Kołodziej, S. Kołodziej. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2008. – 108 s.
4. Olędzka B. *Latin in Medicine. Course for medical students* / B. Olędzka. – Warszawa : Oficyna Wydawnicza WUM, 2013. – 234 s.
5. Sobotta. *Atlas of Human Anatomy* / R. Putz, R. Pabst, R. Putz. – 14th edit. Translat. – Munich, Jena : Urban & Fischer, 2001. – Vol. 1: Head, neck, upper limb. – 2006. – 417 p.; Vol. 2: Thorax, abdomen, pelvis, lower limb. – 2006. – 405 p.
6. Wojciech P. *Histology : A Text and Atlas : With Correlated Cell and Molecular Biology* / P. Wojciech, M. H. Ross. – 8th Edition, Kindle Edition. – Philadelphia : Wolters Kluwer Health, 2018. – 928 p.

Information resources

1. <http://www.perseus.tufts.edu/hopper/>
2. <https://logeion.uchicago.edu/lexidium>
3. <https://andrewdunning.ca/latin-greek-scientific-terminology/resources/>
4. <https://languages.oup.com/>
5. <https://www.tabers.com/tabersonline/>
6. <https://stedmansonline.com/>
7. <https://www.anatomicalterms.info/>
8. <https://globalrph.com/medterm>
9. <https://www.medilexicon.com/dictionary>
10. <https://www.sporcle.com/games/tags/medicalterminology>